

STALNA KONFERENCA DELAJSKIH SVETOV

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta v Celju so zaključki in smernice petega kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije doslej že večkrat prišli na dnevne rede najrazličnejših zasedanj, od občinske skupščine do plenarov in konferenc političnih organizacij in podobno. V ponedeljek pa so se prav tako na iniciativo sindikalnega sveta za celjsko občino zbrali na prvem posvetu še pred kratkim izvoljeni predsedniki delavskih svetov. Četudi se je vabilu odzvalo približno le polovico povabljenih — med odsotnimi smo pogrešali tudi predsednike delavskih svetov oziroma njihove namestnike iz nekaterih večjih delovnih organizacij kot iz štorske železarne, Činkarne, Metke, tovarne tehtnic, Aero itd., je povset uspel in znova potrdil veliko prizadevnost občinske sindikalne organizacije pri konkretizaciji tistih zaključkov kongresa jugoslovanskih sindikatov, ki zadevajo na najbolj občutljive probleme proizvodnje, investicij, osebnih dohodkov ter družbenega in življenjskega standarda. Zaradi uresničevanja teh zaključkov je občinski sindikalni svet priporočil tudi akcijski program, ki so ga pred tem sprejeli ne samo na seji občinske skupščine, marveč tudi na zasedanjih občinskih političnih organizacij. Končno je bil ta program zdaj na tapeti še na konferenci predsednikov delavskih svetov. Tudi oni so ga sprejeli. Pa ne samo to, med zaključki prvega posvetovanja predstavnikov samoupravnih organov za celjsko občino je tudi sklep, po katerem bodo delavski sveti že na prvih sejah sprejemali na osnovi akcijskega programa svoje delovne načrte in v njih posvetili največ pozornosti tistim problemom, ki lahko v največji meri vplivajo na boljše in večje proizvodnjo, na dvig standarda. Zanimiva je tudi pobuda naj delavski sveti analizirajo delo in formiranje osebnih dohodkov za člane tako imenovane poslovne uprave. Zdi se, da ima predlog svojo utemeljitev.

Na ponedeljkovi seji predsednikov delavskih svetov za celjsko občino so se sklenili ustanoviti Stalno konferenco predsednikov delavskih svetov, forum, ki se naj od časa do časa sestaja na pobudo občinskega sindikalnega sveta in na katerem naj predstavniki samoupravnih organov proučujejo najvažnejše probleme, izmenjajo delovne izkušnje itd. —mb

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

TEDEN PRAZNOVANJ

DELOVNIH LJUDI LAŠKE IN ŽALSKKE OBČINE

Laško: Pretέklo nedeljo so bile v Laškem zaključne svečanosti praznovanj občinskega praznika, dneva rudarjev in dneva borcev. Bogate športne in kulturne prireditve z manifestacijo nekaj tisoč delovnih ljudi na političnem zborovanju. Povorka več desetih motornih vozil rečiških rudarjev od Rimskih Toplic do Rečice. Praznovanje dneva borcev se je spremenilo v spontano manifestacijo delovnih ljudi. Okrajna prireditve ob praznovanju dneva šoferjev.

Po občinskih prvenstvih v atletiki, namiznem tenisu, nogometu, šahu, rokometu in kegljanju ter balinanju, ki so bila organizirana v okviru praznovanj, so bile v Laškem še kulturne prireditve. Pretέklo sredo je bil na vrtu gostišča »Hum« promenadni koncert godbe na pihala, nato pa slavnostna akademija v veliki dvorani doma TVD Partizan. V okviru praznovanj je bila svečana seja laške občinske skupščine, ob dnevu rudarjev pa svečana seja centralnega delavskega sveta laškega rudnika rjavega premoga.

Povorka več desetih motornih vozil, ki so jo organizirali rudarji, se je v rečiškem sindikalnem domu spremenila v spontano praznovanje več sto rudarjev in njih svojcev. Bogat kulturni program, ki so ga priredili rudarji po svečanem zasedanju centralnega delavskega sveta in položitvi vence pred spominsko ploščo padlih rudarjev — borcev, je navdušil poslušalce v polni dvorani. Predstavniki rudnika so na svečanosti izrekli pohvalo najprizadnevnejšim članom kolektiva. Matere in vdove v rudniku ponesrečenih rudarjev ter upokojeni rudarji so na svečanosti prejeli darila.

Pretέklo soboto je bilo v Rimskih Toplicah veliko politično zborovanje katerega se je udeležilo več tisoč delovnih ljudi laške občine. V nedeljo pa je bilo v Laškem okrajno praznovanje dneva šoferjev z bogatim programom in športnimi prireditvami. Letošnje praznovanje laškega ob-

činskega praznika z izredno bogatim kulturnim in športnim programom se je spremenilo v manifestacijo vseh delovnih ljudi laške občine.

J. Sever

PRAZNOVANJE V PREBOLDU

V spomin na 7. julij 1941. leta, ko so aktivisti Osvobodilne fronte po Spodnji Savinjski dolini in Zalcu izvršili napisno akcijo borbenih in partizanskih gesel, praznujejo v žalski občini občinski praznik. Letošnje praznovanje so prenesli v Prebold. V Preboldu so v sklopu priprav za praznovanje izvršili vrsto komunalnih del. Tako so prevlekli z asfaltno oblogo 2 km cestišča, zgradili vodovod, uredili javno razsvetljavo, asfaltirali dvoje športnih igrišč regulirali del Izvirnice, uredili novo poslovalnico »Savinjskega magazina«, začeli z gradnjo dvainvajsetih stanovanj in štirih učilnic z garderobami. Za vsa dela so namenili preko 260 milijonov dinarjev.

Ze v preteklih dneh so se začela občinska športna tekmovanja v okviru praznovanj žalskega občinskega praznika. Tako so bila tekmovanja v šahu, nogometu, odbojki, košarki, kegljanju, plavanju ter v spretnostnih in hitrostnih voznjah voznikov motornih vozil.

Jutri, v soboto, je predviden republiški zbor slovenskih tabornikov na camping prostoru v Preboldu. Taborniki bodo po zboru priredili taborniški večer z bogatim programom.

V nedeljo bo budnica po vseh krajih občine, ob deveti uri bo slavnostna seja občinske skupščine skupno z občinskim odborom SZDL in ZZB NOV. Na seji bodo podeljene nagrade občinske skupščine.

Ob enajsti uri bo improviziran napad pripadnikov predvojaške vzgoje na Prebold. Popoldne ob tretji uri pa bo množično politično zborovanje ob preboldskem plavalnem bazenu. Na zborovanju bo tudi bogat kulturni program. Sodelovala bo godba na pihala in združeni pevski zbori.

O poteku praznovanja bomo obširneje poročali v naslednji številki.

J. s. Franc Leskošek-Luka med govorom

NOVA TOVARNA- NOV KOS KRUHA

3. julij bo ostal članom kolektiva tovarne gospodinjske opreme »Gorenje« v Velenju v stalnem spomenu. Ta dan so izročili namenu novo tovarno, nove proizvodne prostore, v katerih si bodo z voljo, sposobnostjo in umnim gospodarjenjem služili svoj kruh.

Okrog desete ure je okrog 4 tisoč gledalcev prisluhnilo rudarski godbi in komornemu zboru pod vodstvom Egon Kuneja.

Predsednik delavskega sveta Jože Kovač je v otvoritvenem govoru orisal skokovit razvoj podjetja, ki je že pred šestimi leti bilo manjše uslužbeno podjetje, letošnji celotni promet pa bo presegal kar štiri milijarde.

Zal so v novo tovarno morali zaenkrat preseliti celotni stari strojni park, v doglednem času pa bodo to zamenjali in kot predvidevajo bodo v nekaj letih dosegli 8 do 10 milijard celotnega prometa ter se uvrstili vzporedno rudniku in bodočeju energokombinatu, ki postaja resničnost.

Tovarna je velika pridobitev za Saleško dolino, saj je med redkimi, ki v glavnem zaposluje žensko delovno silo. Zbranim je spregovoril tudi član IK CK ZKS Franc Leskošek, ki je prikazal dosedanje in bodoči razvoj Saleške doline ter odločno naglasil, da je smotnost novogradnje le-tam, kjer ljudje vložena sredstva s svojim uspešnim delom in dobrim gospodarjenjem pomnožijo.

Na željo kolektiva je tovarno otvoril in izročil proizvajalcem tov. Franc Leskošek-Luka.

Nova tovarna »TGO« je po merilih sodobne proizvodnje prva.

J. K.

Svečano praznovanje

DNEVA BORCEV V CELJU

● V petek zvečer so predstavniki javnega življenja v občini Celje položili vence na grobove padlih borcev na Frankolovem, na grobnico na Golovcu in na Slandrovem trgu.

● V Celju je bil pred Muzejem revolucije kulturni program, ki so ga izvajali pihalni orkester in mešani pevski zbor ZPD Prešeren, gledališki igralci in tamburaški orkester »Pajo Kolarič« iz Osijeka. Proslava je zelo lepo uspela.

● Osnovna organizacija ZB z Otoka je organizirala v počastitev 4. julija partizansko srečanje pri Petričku, ki se ga je udeležilo okoli 300 ljudi. Po prijetnem sporedu, ki je obsegal govor, partizanske in narodne pesmi ter recitacije, je sledilo spoznavanje med borci, ki so v sproščenem razgovoru obujali spomine na NOV.

● Isti dan je krajevna organizacija ZB Stirmeč priredila svojim članom nadvse lepo praznovanje. Mnoga športna tekmovanja, prijeten program, v katerem je sodeloval tudi invalidski pevski zbor iz Liboj, pogostitev partizanskih mamic, prosta zabava in pri vsem tem še odlična organizacija, vse to je še povečalo slavnostno razpoloženje.

● Krajevna organizacija ZB Štore pa je pripravila partizansko slavnost na Svetini, kjer je govoril dr. Ivan Verdelj-Joco.

J. V.

SEJA VELENJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Minulo sredo je bilo v dvorani velenjske občinske skupščine 13. skupna seja občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti.

Na skupni seji obeh zborov so odborniki med drugim razpravljali o problematiki sezonskih delavcev v občini Velenje, o analizi zaključnih računov gospodarskih organizacij za preteklo leto, o stanju obrtništva v občini ter dobili informacije o gospodarskem položaju šostanjске tovarne usnja. Po razpravi so sklepali o predlogu odloka o kontroli cen za storitve ter o prevzemu poroštev za posojila, ki jih bodo najele delovne organizacije.

B.

OD 9. DO 19. JULIJA

Sredi julija deževje z močno ohladitvijo. Krajevne nevihte ali kratkotrajne padavine pričakujemo okrog 11. do 18. julija.

S. KRAIGHER BORCEM V RIMSKIH TOPLICAH

Na zborovanju, ki je bilo v počastitev dneva borca v Rimskih Toplicah, je govoril poslanec zvezne skupščine Sergej Kraigher.

Poleg velikega števila prebivalcev občine Laško, so zborovanju prisostvovali še članica IO ZOS tov. Lidija Sentjarc, podpredsednica okrajne skupščine Milena Stifter, sekretar združenja borcev NOV Milan Ložterk in organizacijski sekretar okrajnega komiteja ZKS Božo Lukman.

O pomenu praznovanja dneva borca je zbrani množici spregovoril Sergej Kraigher. Govoril je o pogojih, ki so v letu 1941 dali povod in pospešili organiziran odpor proti okupatorju. Pri tem je poudaril, da je bil prav na področju občine Laško — na Kojzici nad Rimskimi Toplicami ustanovljen prvi pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Stajersko. Nadalje je govoril tudi o pr-

vem partizanskem napadu na rudnik Laško dne 2. julija 1942, po katerem občina Laško vsako leto praznuje svoj praznik.

Ko je Sergej Kraigher govoril o razvojni poti narodno osvobodilnega gibanja na področju občine Laško, je omenil še številna druga zgodovinska dejstva, ki so vplivala na ustanavljanje in razvoj prvih narodno osvobodilnih odborov, na ustanovitve Kozjanskega odreda, na osvoboditev področja Jurklostra, kjer je na Honinž že v letu 1944 pričela z rednim poukom svobodna šola na Stajerskem.

Dober del govora pa je Sergej Kraigher posvetil še nalogam, ki so v neposredni zvezi s povečanjem družbenega standarda, pravilnega izvajanja investicijskih gradenj, kooperacijske proizvodnje, v kmetijstvu in delitvi osebnih dohodkov v družbenih službah.

Po zborovanju je bila kulturna prireditev in velike gasilske verižne vaje, pri kateri so sodelovala vsa močnejša gasilska društva iz občine. Zvečer pa je bil partizanski miting, ki je trajal pozno v noč.

T. K.

Prizor s proslave v Rimskih Toplicah

PLENUM O PROBLEMIH TELESNE KULTURE V ZALCU

Pred dnevi je bil v Zalcu razširjen plenum o problemih telesne kulture. Na njem so razpravljali o težavah, na katere naletete telesnovzgojna društva pri svojem delu. Največji problem so prav gotovo denarna sredstva, saj so vsa društva vezana na dotacije iz občine, ker ni večjih podjetij, ki bi lahko financirala športna društva.

Druga težava so kadri, saj nimajo ustreznih ljudi, ki bi bili pripravljene delati z mladino. Dogaja se tudi, da štipendisti raje vračajo štipendije, kot pa da bi nastopili službo v žalski občini.

K. F.

CELJE, 10. JULIJA 1964

Št. 27 CENA 20 Leto XVI

Glavni urednik RUDI LESNIK
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska
Časopisno podjetje »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-27.
Tekoči račun: 605-11-1-656. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din.
Inozemstvo 2400.

MARJAN
RAVNIKAR

Jugoslavanska misija dobre volje je obiskala osem afriških dežel. Na svoji poti, ki je trajala dober mesec, je obiskala Kamerun, Centralno afriško republiko, Kongo (Brazavil), Slovaško obalo, Niger, Gornjo Volto, Senegal in Mauretanijsko. Cilj misije bil, da bi se seznanila s problemi in perspektivami teh republik, ustvarila kontakt s politiki in državni ter trajno prijateljstvo med nami in ljudstvi teh dežel. Misija je tudi želela, da bi preko nje ustvarili pogoje za recipročni trajni diplomatski kontakt, razen s Senegalom, s katerim ima Jugoslavija še od prej redne diplomatske odnose.

V vseh teh državah je bila naša delegacija prisrčno sprejeta, naletela je na razgovore, ki so bili prežeti z odkritostjo in z velikim priznanjem uspehom naših narodov. Voditelji in predstavniki so v razgovoru dokazali, kako močno se zavedajo zaostalosti na vseh področjih od gospodarstva, šolstva, zdravstva pa do medsebojnih vezi, kar je vse posledica kolonialnih sistemov, v katerih so živeli. Zavedajo se tudi, da morajo navezati stike s svetom, kajti ena sama dežela ne more rešiti vse probleme, ki stojijo pred njimi. Kljub temu pa je naša delegacija pripravila vse potrebno, da se preko bilateralnih pogodb čim tesneje povežemo z narodi teh mladih republik, da bi tudi mi s svojimi izkušnjami in po svojih močeh doprineš h hitrejšemu razvoju, potencialno sicer zelo bogatim toda industrijsko nerazvitemu narodom. Dejstvo, da so vsi poskusi bivših gospodarjev, da bi ustvarili medsebojno nezaupanje, propadli, potrjuje zrelost in dalekovidnost voditeljev afriške neodvisnosti.

Se dobre tri mesece nas loči od ponovne konference neangažiranih. To pot bo konferenca v Kairu. Priprave, ki so v polnem teku, napovedujejo, da se bo število predstavnikov ne samo podvojilo, pač pa potrojilo v odnosu na Beograjsko konferenco. Krog sega predvsem v Azijo in v Južno Ameriko, verjetno pa izpolnjujejo pogoje tudi nekatere evropske dežele. Tudi v tem primeru niso uspeli poskusi omalovaževanja važnosti konference. Eksistirajo namreč politiki, ki trdijo, da je neangažiranost pravzaprav stagnacija, nerevolucionarnost in udinganje režimom, ki nima s socializmom nič opravka. V resnici pa pojem neangažiranosti ne pomeni samo popuščanje napetosti in ustvarjanje boljših odnosov med velikimi, pač pa tudi razorožitev, neodvisnost narodov, koeksistenco, borba proti vsem manifestacijam kolonializma in podobno.

Važnih sestankov je bilo v prejšnjem tednu precej. Naj omenim samo nekatere. Prihod De Gaulleja v Bonn ni prinesel nič novega. Strah Zahodne Nemčije pred ožjimi kontakti ZDA—ZSSR preprečuje kakršnokoli njeno odtujitev Atlantski zvezi. Zato De Gaulleova ideja o Pan Evropi Bonnu ni simpatična, posebno še, ker v njo ni šteta Velika Britanija.

Nič novega v odnosih obeh Nemčij pomeni novost v tem, da tako vzhod kakor zahod ne želita politično stanje poslabšati. Zahodna Nemčija ne prizna Vzhodni Nemčiji pravice njene državnosti in njene samostojnosti, skratka, vse tisto, kar Vzhodna Nemčija ne prizna Bonnu. Dejstvo, da sta obe tukaj, da njihove meje priznajo velesile in da sta v resnici le odvisni vsaka od svojih političnih metropol, pomeni, da je status quo v tej situaciji pravzaprav poziliven.

Komentarji o končanem obisku N. Hruščova skandinavskim deželam govorijo o realni politiki, ki jo vodi sovjetski premier in o njegovi resnični želji po miru in sodelovanju med narodi.

Predsednik Johnson je dal svoj podpis na zakon o državljanskih pravicah. Borba za ta zakon je trajala desetletja. Gotovo je to ne samo human, temveč tudi dolgo željeni moralni akt.

Tretja obletnica zmage alžirskega naroda je potekla v znamenju notranje konsolidacije, gospodarskih uspehov in politične odločnosti, ki napoveduje ostre ukrepe proti vsem kontrarevolucionarjem in plačanim agentom tujih gospodarjev.

Novinarska razburjanja, ki jih je sprožil beg sestre kubanskega voditelja Castra v Mehiko, so senzacija svoje vrste. Politična nesoglasja v družinah, pravi Castro, niso nič novega, ter si iz tega ne dela skrbi. Nasprotniki revolucije na Kubi pač lovirajo vse, pa če je še tako nepomembno, samo da bi lahko podaljšali življenje svojih iluzij.

Žalski nagrajenci govore

Letošnje nagrade žalske občinske skupščine, ki jih le-ta podeli organizaciji ali posamezniku, ki v tistem letu največ prispeva za razvoj komune, so prejeli Občinski zveza za telesno kulturo, krajevna organizacija zveze borcev v Vranskem in Franc Kovač, vodja libojske godbe na pihala. Dva nagrajenca smo obiskali ter naprosili, da nam za naše bralce odgovorita na nekaj vprašanj.

Najprej smo našli predsednika vranske krajevne organizacije zveze borcev, nekdanjega borca IV. VDV brigade Jožeta Križnika. Med pogovorom nam je dejal, da so nad nagrado presenečeni.

»Nagrada pomeni za nas veliko priznanje,« je dejal. »Imeli jo bomo za zlato rezervo za naše socialno ogrožene člane, ki jih je še precej. Nekateri člani naše organizacije živijo še zelo skromno. Le-tem pomagamo z enkratno denarno pomočjo.

Okrog 70 naših članov je letos sodelovalo pri elektrifikaciji Creta. Več kot 500 ur so vložili v delo ob postavitvi električnega voda in priključkov.

V programu imamo še eno večjo akcijo in sicer ureditev in postavitve skupne grobnice šestnajstih padlih borcev s spomenikom.

Delo in poslanstvo katerekoli organizacije na terenu se mora odražati v življenju občanov. Le takrat lahko govorimo o uspehih. Prepričan sem, da je bil to tudi kriterij občinske skupščine, ki je podeljevala priznanja. Nagrada je v resnici za nas PRIZNANJE!

Ob ropotanju rudniškega vitlja v strijnici libojskega rudnika rjavega premoga smo našli FRANCA KOVAČA, nagrajenca žalske občinske skupščine:

»Tovariši, presenečen in navdušen sem,« nam je dejal. »To priznanje, ki sem ga prejel, pomeni za vse nas veliko... To je že drugo priznanje. Letos smo dobili tudi enotne obleke.«

Rudarski strojnik Franc Kovač je glasbeni samouk. Začel je s citromi. Pozneje je igral v rudarskem orkestru. Ker je večkrat v godbi primanjkovalo ljudi je stopal na njihova mesta. Učil se je na raznih in-

strumentih, tako da jih danes obvlada celo vrsto. Pred štirimi leti je zbral okoli sebe 35 rudarjev in začel z njimi vaditi.

»Delam kot strojnik ob tovornem dvigalu. Takoj po končanem delu imamo vaje. Pogosto mi še nekaj ur po končanem delu šumi v ušesih vitelj. V takšnih okoliščinah je težko voditi vaje.«

Smatram, da so možnosti nadaljnega razvoja naše godbe — velike. Naši ljudje imajo radi glasbo. Uspeh je odvisen tudi od ljudi, ki godbo vodijo. Zavedati se moramo, da večino godbenikov sestavljajo ama-

Franc Kovač

terji, delovni ljudje, ki po končanem delu žrtvujejo več ur za vaje.

Nagrada pomeni za nas veliko priznanje. Prepričan sem, da smo premostili začetne težave. Taka priznanja nam vlivajo novih moči in volje...« je zaključil Franc Kovač.

O uspehih in delu Občinske zveze za telesno kulturo bomo poročali v naslednji številki. J. Sever

VEČ INDIVIDUALNE SKRBI ČLANOM KOLEKTIVA

Komunisti v železarni Store so razpravljali o realizaciji sklepov sprejetih na predkongresni konferenci železarnice, o razpisani kadrovski anketi in sprejeli nove člane zveze komunistov. Poudarili so, da je potrebno v podjetju posvetiti več individualne skrbi članom kolektiva, dopolniti sedanji sistem delitve osebnega dohodka, zlasti na težkih delovnih mestih in napraviti temeljito analizo o vzrokih poraščajoče fluktuacije delovne sile.

Zdravo, brigadirji!

V sredo zjutraj je odšla na delovno akcijo na jadransko magistralo med Kolašinom in Belim poljem v Črni gori prva celjsko-koprska brigada. Nastala je na pobudo CK ZMS in jo bo sestavljalo po 60 mladincev iz vsakega okraja. Brigada nosi ime po partizanskem pesniku Karlu Destovniku-Kajuhu. Brigadirji iz Kopra in Celja bodo imeli prvo skupno brigadno konferenco v Puli, od koder bodo nato z ladjo potovali na traso.

V četrtek zvečer pa se jo vrnila s trase mladinska delovna brigada »Dušana Finžgarja«, ki so jo sestav-

NAGRADA ZA 20-LETNO DELO

Rudarski praznik je za nami. Dan, ki pomeni srečo in slavo za vse rudarje, edini dan, za katerega rudarji zadržno vedo, da imajo čas biti v krogu sotovarišev, biti na soncu v svečanem oblačilu, daleč v stran od tennih, zahrbtnih sten »praprotnega gozda«.

V jutru so še zadnji zapuščali jasek in hiteli domov nasmejani in dobre volje, da so se preoblekli, kajti rudarski praznik pomeni srečanje s tovariši, pomeni prijeten razgovor še prijetnejšo zavest, ko ti vsi vzklíkajo: »Srečno, srečno velenjski rudarji!«

Budnica je že v zgodnjih urah oznanjala svečanost, okrog osme pa je dolga kolona črnih rudarjev krenila izpred rudarskega doma.

Pred kulturnim domom jih je pričakalo več tisoč domačinov in tujcev. Med številnimi gosti se je ru-

darskega praznovanja udeležil tudi član izvršnega komiteja centralnega komiteja ZKJ Franc Leskošek-Luka.

V svečanem govoru je predsednik delavskega sveta Herbert Mravljak poudaril visoko stopnjo organizacije dela in storilnosti velenjskih rudarjev, obenem pa nakazal tudi številne težave, ki nastajajo zaradi deficitarnosti poklica.

Po izredno bogatem in pestrem kulturnem sporedu domače Svobode je predsednik DS obdaril vse tiste rudarje, ki že nad dvajset let delajo v jami.

»Zaključku pa so absolventi IRS s skokom čez kožo opravili zaključni izpit ter šele s tem stopili v vrste poklicnih rudarjev ter vezali svoje življenje na jamo, ki je neločljivo povezana s srečnim »Srečno!«.

J. K.

Domovina je samo ena

Pravijo, da domovino najbolj spozna tisti, ki jo je moral nekoč zapuščati. Morda res? Takrat se oglasi z vso doživeltostjo in vleče človeka nazaj v domače zavetje. Veliko naših ljudi je moralo že pred vojnama zapustiti domovino in si iskati kruha. Toda čeprav je nekaterim že tretji rod zrasel v novi domovini, klic prve še ni zamrl. Vsako leto in vedno več rojakov prihaja med nas, kjer doživljajo topel sprejem. Da, prav zato pa

bi morali tudi vselej in povsod poskrbeti. Ni občine, ki ne bi imela rojakov v tujini, in prav bi bilo, da bi vzdrževala z njimi prisrčne stike. Radi se vračajo k nam, veselijo se naših uspehov v gospodarstvu in kulturi, posebej še toplih medsebojnih odnosov, ki smo si jih skovali v boju in delu.

Pred kratkim so o teh vprašanih razpravljali pri okrajnem odboru SZDL, kjer so ugotovili, da v vsch občinah niso posvetili dovolj pozornosti izseljeniškem vprašanju. Navezali naj bi tesnejše stike z izseljeniški organizacijami in rojakom v tujini omogočili, da bodo lahko med nami dejansko spoznavali razvoj naše dežele, se udeleževali krajevnih, občinskih in ostalih praznikov ter podobno.

Mnogi odhajajo še danes v tujino, čeprav le začasno. V občinah naj ne pozabljajo nanje. Delo v tujini terja svoje in vsakdo bo srečen, če čuti, da v domovini, kjer so mu sicer dovolili oditi, mislijo nanj in so mu vsak čas pripravljene pomagati. V celjskem okraju odhajanje v tujino ni tako pereče vprašanje, saj so le redki, ki se napotijo tja na delo. Občinski odbori SZDL v celjskem okraju bodo s posebno pozornostjo spremljali pojave v zvezi z izseljeništvom.

J. V.

Jože Križnik

PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK — PREDKONGRESNI PRISPEVEK

JOŽE CERJAK:

O nekaterih škodljivih pojavih v ZK

V vsakodnevni neorganizirani izmenjavi stališč med komunisti se pojavljajo nekatera mnenja, do katerih bi morali zavzeti kritičen odnos. Na kratko bi lahko ta mnenja označili takole:

»Prej je bila partija mnogo boljša, komunisti so izvrševali naloge disciplinirano, sedaj pa je vse slabše. Potrebna bo »trda roka« — preveč je demokracije, ljudje še niso dozoreli za njo.«

Kaj pomenijo v bistvu ta mnenja? Nekateri komunisti vidijo določene napake v našem družbeno-političnem sistemu, zlasti sistemu samoupravljanja, in jih hočejo zdraviti na nepravilen način.

Ti komunisti ne uvidijo, da je prej ZK uveljavljala vodilno vlogo drugače kot jo pa danes v pogojih delavskega samoupravljanja.

Ne glede na uveljavljen sistem samoupravljanja hočejo pristaši »trde roke« obdržati preživele načine dela in preživele organizacijske oblike v Zvezi komunistov.

Komunisti, ki so obremenjeni s takšnim mišljenjem, so sicer načelno za sistem delavskega samoupravljanja, dejansko pa s takšnimi stališči nehoti nasprotujejo uveljavljanju in rasti samoupravljanja.

Iz doslej izoblikovanih tez lahko napravimo splošen zaključek, da delu članstva ZK ni dovolj jasno, kako se naj uresničuje vodilna vloga ZK v pogojih samoupravljanja delovnih ljudi.

Ko tako zastavimo problem, vidimo, da gre za pomembna vprašanja, katera bo treba obravnavati resno in poglobljeno. Nobena skrivnost ni, da imamo v samoupravljanju razne napake, katere je treba spoznavati in jih

odpravljati. Tega ne bomo dosegli s politiko »trde roke«, s poveljevanjem, kar ta politika v bistvu tudi pomeni. Naša naloga je in bo, da pravočasno spoznamo napake v delavskem samoupravljanju, da odkrivamo in odpravljamo vzroke napak. Komunisti moramo biti najaktivnejši družbeni delavci pri samoupravljanju, moramo dajati sodelavcem — nekomunistom vzgled in tako pomagati pri uveljavljanju samoupravljanja.

Mar ni smešno trditi, da je demokracije preveč in da ljudje zanjo niso dozoreli, če pomislimo, da je generacija komunistov pred nami znala v znatno neugodnejših pogojih in skoraj nepripravljeno ljudstvo organizirati za revolucijo. V takšnih trditvah moramo videti le nezdravo težnjo nekaterih, da bi ostali pri (za sedanji čas) zastarelih oblikah dela. Takšne težnje, ki niso značilne za Zvezo komunistov, pomenijo zapirati pot nadaljnemu razvoju Zveze komunistov in sistemu samoupravljanja delovnih ljudi.

Potrebna bo pomoč tistim komunistom, ki se ne morejo otresti preživelih načinov dela, med drugim politike »trde roke«. Ti komunisti morajo spoznati, da takšen način dela duši uve-

ljavljanje samoupravljanja delovnih ljudi. Le takrat, kadar samoupravljanje v bistvu sploh ni, je potreben direkten poseg komunistov, toda ne zato, da se samoupravljanje duši, temveč zato, da se uveljavi. V takih primerih bo večkrat akcija komunistov naperjena zoper napake v delu ožjega kroga vodilnih ljudi v delovnem kolektivu in s tem zoper manjši del komunistov samih.

Pred komunisti so naloge idejno-vzgojne narave, to je, da čedalje jasneje spoznavamo in dajemo odgovor na vprašanje — kako se naj razvija vodilna vloga Zveze komunistov v pogojih, ko se je samoupravljanje delovnih ljudi uveljavilo in kako storiti kvaliteten korak naprej? To zahteva na eni strani aktivno in vzgledno sodelovanje komunistov pri samoupravljanju, na drugi strani pa ideološko izobraževanje. Oboje nas naj oboroži, da bomo pojave v samoupravljanju pravočasno spoznali, da bomo v stanju ločiti negativnosti od pozitivnih, da bomo odpravljali vzroke negativnih pojavov in da bomo s tem znali uveljavljati vodilno vlogo Zveze komunistov na sedanji stopnji našega družbenega razvoja.

V PREMISLEK NOVIM DELAVSKIM SVETOM

ČLOVEK SPREJEMA IN DAJE POBUDE

Danes smo v času, ko povsod veliko razpravljamo o varčevanju, o skritih rezervah, o skrajšanem delovnem času, o zmogljivostih strojnega parka, o virih energetike, o organizaciji dela, o sistemu nagrajevanja. Delovni kolektivi ki iščejo vzroke za trenutne razmere, prevečkrat nagibajo (vsaj nekateri) k »tradicionalnosti« in se tako tudi opravičujejo. Jasno, da je razlogov veliko, prav toliko pa je možnosti za njih reševanje.

Nedvomno je motivacija človeka, pa naj bo na katerem-koli delovnem mestu, enega izmed važnih členov v verigi pogojev, ki vplivajo na storilnost. Človek, ki sprejema pobude, dela z vso ustvarjalnostjo svoje osebnosti, rad pobude tudi daje. Prav to se mora vedno bolj uveljavljati v sistemu našega samoupravljanja. Od takih pobud v delovnem

kolektivu lahko pričakujemo najbolj prelomne odločitve v procesih proizvodnje in organizacije dela, pri odkrivanju skritih rezerv, o katerih danes tako radi govorimo.

Tu gre še za izpopolnjevanje sistema nagrajevanja, kjer ne bi smeli mimo racionalizatorstva, novatorstva, izboljšav, ki jih naši delovni ljudje v praksi lahko pokažejo, uveljavljajo in s tem prispevajo k boljšim dosežkom celotne delovne organizacije. Če so ponekod znali ceniti pravne nasvete, predloge za sestavo pravilnikov in statutov ter so jih tudi nagrajevali (celo takrat, ko še praksa ni potrdila), bi morali toliko prej dati za doščene, priznanja ljudem, ki s svojimi predlogi, novimi prijemi izboljšujejo proizvodnjo, organizacijo dela, prispevajo k rentabilnosti, k boljši tehnologiji.

Delovni kolektivi ne smejo pozabiti na nenehno izpopolnjevanje sistema nagrajevanja, ki naj odraža ustvarjalnost delovne organizacije, ki temelji na dosežkih in obnem omogoča, da uveljavlja najširše delovne in ustvarjalne pobude vsakogar v svojem delovnem okolju. Sistem nagrajevanja se ne more vtisniti v tog kalup; dihati mora z razvojem in življenjem delovne organizacije, z uspehi in neuspehi delovnega kolektiva, z ustvarjalnostjo, trudom in učinkom posameznika v kolektivu.

L. V.

R. L.

POMANJKANJE PREMOGA V TERMoeLEKTRARNAH

(Razgovor o problemih energetike z inženirjem Francem Slavičem, pomočnikom tehničnega vodje šoštanjske termoelektrarne).

Termoelektrarne ostajajo brez premogovnih rezerv. Vzrok pomanjkanje električne energije v Sloveniji so letošnje izredno slabe snežne razmere. Zadnja leta premalo vlaganj v energetske objekte. Zaradi podražitve premoga je slovenska elektrogospodarska skupnost deficitna.

— Tovariš inženir, že nekaj let govorimo o redukciji električne energije. In vendar v poročilih slišimo, da se je proizvodnja električne energije za toliko in toliko milijonov povečala?

● Občasne redukcije so se pojavljale že pred leti. Ob hitri izgradnji industrije je potrošnja električne energije naglo rasla. K temu moramo dodati, da že nekaj let malo vlagamo v izgradnjo energetskih objektov. Letos je bilo stanje izredno kritično zaradi premajhnih padavin pozimi.

— Ali se bo to stanje kaj izboljšalo po izvršenem remontu v termoelektrani Šoštanj?

● Šoštanjska termoelektrarna je največja v Sloveniji. Vsako leto se v vseh elektrarnah vršijo obvezni remont. Ti so že všteti v planirano proizvodnjo. Zaradi letošnjega izredno kritičnega stanja v proizvodnji električne energije smo skrajšali naš remontni čas za 9 dni. V teh dneh smo proizvedli 25 milijonov KW ur, ali če preračunamo vrednost proizvodnje (uvoza le-teh), je to 250 milijonov dinarjev. Z drugimi besedami, mi smo proizvajali ves čas remonta.

— Nekatere termoelektrarne opozarjajo na slabo dobavo premoga. Ali je to stanje kritično tudi pri vas?

● Naša elektrarna bi morala imeti po zakonih rezerve za en mesec. Danes je zaloga 35.000 ton ali za devet dni. Premogovni zdrob nam dobavlja velenjski rudnik lignita, ki je zavlačeval s pogodbeno preskrbo. Po pogodbah bi morali dobaviti 4.000 ton dnevno ali 1.100.000 ton letno za normalno proizvodnjo. Zaradi pomanjkanja delovne sile v rudniku, je leta s svojo proizvodnjo pod planom. Tako smo obratovali z zreducirano proizvodnjo. Najbolj je bil prizadet naš velenjski obrat, ki kljub pogonski pripravljenosti sploh ni obratoval, z izjemo grelnih naprav za proizvodnjo pare.

— Bodo te kritične razmere vplivale na izpolnitev plana?

● Primerjava letošnje proizvodnje z lansko v istem obdobju kaže, da smo letos proizvedli za 45 odstotkov več električne energije kot lani, ali 450.380.900 KW (lani 310.923.200 KW). To smo uspeli ob izrednem prizadevanju kolektiva pri remontu, saj smo skrajšali čas remonta na mini-

mum in z maksimalno proizvodnjo. — Ali bodo zvišane cene premoga vplivale na ceno električne energije?

● Cene električne energije postavlja elektrogospodarska skupnost. Glede na to, da je na primer velenjski premogovnik podražil za 500 dinarjev kilogram premogovnega zdroba, podražitve so bile tudi v drugih rudnikih, je slovenska in jugoslovanska elektrogospodarska skupnost v deficitu.

J. Sever

Komu služijo taki postopki?

»ELEGANT« BI STAVBO GLAVNEGA OBRATA LAHKO KUPIL Z 1-LETNO NAJEMNINO!

V treh obratih celjskega krojaškega podjetja »Elegant« je zaposleno 109 kvalificiranih in visokokvalificiranih krojačev. V prvem obratu, ki ima svoje prostore v Lilekovi ulici, nudijo vse krojaške usluge. Kljub utesjenosti lokala je 24 zaposlenih krojačev ustvarilo več kot 26 milijonov dinarjev prometa, kar za uslužnostno obrt ni malo. Obrat otroške konfekcije ima tudi trgovino »Mojca« in je dopolnilo trgovski mreži, ker izdeluje artikle, ki jih industrija ne proizvaja. Otroško konfekcijo izdelujejo v glavnem žene na domovih, kar poceni proizvodnjo.

V tretjem, glavnem obratu, izvršujejo večje usluge na polindustrijski način in je vrednost njihove letne proizvodnje 200 milijonov dinarjev. Ker so bili prejšnji prostori tega obrata (v bivšem OFJ neprimerni, se je kolektiv pred dvema letoma odločil, da si bo uredil nove prostore v Stanetovi ulici. S sredstvi, ki so jih prihranili (največ na račun osebnih prejemkov), so adaptirali staro stavbo na dvorišču restavracije »Na-na«. V te, lepo ureje-

ne prostore, so se pred dvema mesecema tudi vselili. Takoj se je pokazalo, da 16 milijonov, ki jih je žrtvoval kolektiv, ni bilo zaman, kajti produktivnost se je zaradi zboljšanja delovnih pogojev povečala za več kot 10 odstotkov.

S preselitvijo v nove prostore so mislili, da so glavne težave prebrodili, toda pojavile so se nove (nepotrebne), ki grozijo, da bodo uničile ves njihov trud. To so povišane najemnine za poslovne lokale. Zakaj pravzaprav gre? Naj nam to pojasni direktor podjetja Drago Mackošek.

»Preden smo šli v rekonstrukcijo, smo prosili občino za prenos ali odkup stavbe. Zahtevali so sodno cenitev. Sodni cenilec je ocenil vrednost stavbe na 5,5 milijona dinarjev. Obljubili so nam, da bo zadeva kmalu ugodno rešena, zato smo tudi pričeli z deli. Ko pa je bila rekonstrukcija stavbe v zaključni fazi, se je zanj pričel potegovati tudi zavod za nepremičnine. 27. aprila letos nam je občinska skupščina sporočila, da je bila stavba dode-

STROJNI PARK, KADRI, ZDRUŽEVANJE?

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna v Vitanju proizvaja na strojih, ki so bili že pred desetletji amortizirani. Letošnjo proizvodnjo ima že prodano. Svoje proizvode tudi izvažajo. Od 140 zaposlenih ima samo eden dokončano srednjo šolo. Zeleli bi se združiti, vendar hočejo nekateri samo livarno, drugi samo kovačnico.

S proizvodnjo kovanega orodja, predvsem kladiv in odličkov barvnih kovin ter sive litine za strojne elemente proizvaja tovarna kovinskih izdelkov in livarna v Vitanju proizvode, ki so iskani na tržišču. Proizvodnja prvih petih mesecev kaže, da bodo letošnji plan presegleli.

Kolektiv se trudi, da na preživetih strojih iz leta v leto povečuje proizvodnjo. Delovni pogoji so težki, vendar jim uspeva, da s svojimi kvalitetnimi izdelki držijo visoko tržiščno raven zahtev. Sele letos bodo uspeli prebresti stagnacijo, ki je vladala nekaj let na tržišču. Zaradi nje so sklade tako osiromašili, da jim je šele sedaj uspelo zbrati toliko sredstev, da so lahko nekoliko izpopolnili tehnološki proces pri

ogrevanju jekla z zamenjavo premoga z gorilnim oljem. S tem so odpravili izgubo časa ob vsakodnevnem večkratnem čiščenju gorilnih peči. Tudi dotrajano peresno kladivo bodo zamenjali z zračnim. Tako bodo s temi izpopolnitvami omilili pereče proizvodne probleme.

Da bi rešili problem in vprašanje nadaljnega obstoja kovačnice in livarne, so že pred leti začeli razmišljati o združitvi s sorodnim podjetjem. Računovodja tovarne nam je med razgovorom povedal, da so delali okrog združevanja z zreško tovarno kovanega orodja že dalj časa, vendar je vse zamrlo, ker želi tovarna le kovačnico. Ko smo povprašali direktorja zreške tovarne kovanega orodja o tem, nam je povedal, da kakih konstruktivnih razgovorov in analiz sploh ni bilo. Zanimivo je, da bi konjski »Kostroj« želel integrirati pa le — z livarno. Tako ostajajo vitanjski livarji in kovači v dilemi in na koncu — sami!

Z združitvijo bi se vitanjski tovarni kovanega orodja in livarni odprle širše perspektive. Proizvod-

nja bi se lahko specializirala, saj proizvajajo kladiva v Vitanju in v Zrečah, vitanjskim kovačem in livarjem pa ne bi bilo treba boriti boj po težjih in brezperspektivno životariti s svojim zastarelim strojnim parkom, stisnjanim med kadre, ki jih v tovarni primanjkuje in obrtnim načinom proizvodnje.

J. Sever

PROSLAVA DNEVA ŠOFERJEV

V nedeljo je bila v Laškem okrajna proslava dneva šoferjev. Udeležba je bila prav dobra. V ocenjevalni vožnji, ki je bila dopoldne je zasedla prvo mesto ekipa podružnice Zveze šoferjev in avtomobanikov Laško. Dobila je dva pokala: pokal ObLO Laško in Pivovarne Laško. Tretji pokal je osvojila ekipa AMD Laško. Zmagovalci so prejeli tudi praktične nagrade. V tekmovalstvu o znanju cestno-prometnih predpisov, kjer je nastopilo 6 ekip poklicnih šoferjev in avtomobanikov, je prvo mesto zasedla ekipa Zalca pred Krškimi; med posamezniki je bil najboljši ALOJZ ZAJBER iz Krškega pred DOMINIKOM VERBICEM in VILKOM JUGOM iz podružnice Zalca.

K. F.

Bencinska črpalka v Laškem

Gradbena dela pri gradnji bencinske črpalke v Laškem lepo napredujejo. Zelezna konstrukcija upravnih prostorov je že pod streho, izvršena pa je že tudi montaža črpalke. Gradbena dela bodo predvidoma končana že za praznik »Cvetja in piva«. Pohiteti pa bo treba z deli pri urejanju dovoza in s trasiranjem novega cestišča. Gradnjo financira laška občina skupno z zagrebškim podjetjem Croatiapetrol, ki bo črpalko prevzelo.

N.

USPEŠNI TEČAJI

V servisnih pralnicah, krpalnicah in šivalnicah je v glavnem zaposlen kader, ki se je strokovno izobrazil na tečajih, ki jih prireja Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Celju. Nedavno je tečaj uspešno zaključilo 20 udeležek, v teh dneh so pa podoben tečaj pripravili na Dobrni.

-me

Skrb za rekreacijo

V Zelezarni v Storah posvečajo rekreaciji in razvedrilo članov kolektiva precejšnjo pozornost. Na zadnjem sestanku izvršnega odbora sindikalne podružnice podjetja so sklenili, da bodo v okviru programa rekreacije in razvedrila članov kolektiva priredili v vseh delovnih enotah izlete v razne kraje Slovenije. Za kritje stroškov prevoza z avtobusi so odobrili 1.600.000 dinarjev. Razen rednih izletov, ki jih samostojno organizirajo sindikalne podružnice obratov in oddelkov, bodo priredili še občasne izlete v njihovo rekreacijsko središče na Svetini.

J. M.

POPRAVEK

V pretekli številki je prišlo na 10. strani do neželube zamenjave imena v reportažnem zapisu: »Večnost v sremskem blatu« ter pod sliko. Pravilno se glasi: Rudolf Dobovišek. Prizadeti naj nam oprostijo.

Uredništvo

V podjetju je zaposleno največ kvalificiranih krojačev

KAJ BO S POTJO V CELOVNIK?

Ze pred dvema mesecema si je komisija občin Sevnica in Laško ogledala pot od radeškega mostu v Pleš oziroma Celovnik. Zastopniki obeh občinskih skupščin so se sporazumeli, da bodo uredili krajevno pot v naselje, saj je res čudno, da Celovnik nima prave povezave z Radečami ali Loko. Topolovec nad Boštanjem ima celo avtomobilsko cesto. Zato prebivalstvo Celovnika apelira na občinski skupščini Sevnica in Laško, naj izpolnita obljubo, saj bi po svojih močeh prispevalo k ureditvi poti s prostovoljnimi delom.

S. Skočer

V ŠPITALIČU NAJDETE MIR

V vaš Špitalič žive in delajo pridni in napredni ljudje.

»Moram priznati, da so naši ljudje zelo delavni,« nam je v krajšem razgovoru povedal temkajšnji šolski upravitelj Jože Vlnar, ki deluje tu že 14 let. »V zadnjih letih so napravili mnogo: napeljali so elektriko, telefon in ter opravili nekatera druga komunalna dela.«

»Katero nalogo imate sedaj v vaših krajevih načrtih,« sem vprašal tovariša Vlnarja.

»Precej mislimo na razvoj turizma v naši okolici. Kraji v Konjski gori, prijetni gozdovi, voda v dolini, ki je primerna za kopanje, so kot nalašč za tiste turiste, ki želijo svoj dopust izkoristiti v miru. Naš kraj je razen tega dostopen z vsemi vozili, čeprav cesta še ni asfaltirana. Poleg tega so tu še razvaline žlečkega samostana. Začeli so tudi že preurejevati nekatero večje kmečke hiše, da bi dobili sobe za turiste.«

»Ali ste že kaj razmišljali o tem, od kod bodo turisti prihajali v vaš

kraj?« smo postavili tovarišu Vlnarju naslednje vprašanje.

»Računamo predvsem na obisk iz južnih krajev, posebno še iz Vojvodine in Banata. Sicer pa bo pri nas lahko sezona vse leto, saj imamo pozimi na voljo zelo lepa smučišča, najlepše pa je v jeseni, ko trgamo grozdje. Naši hribi in gozdovi bodo postali vir drugačnih dohodkov, kot smo jih vajeni sedaj, priditke pa bomo lahko prodali doma.«

Ko smo tovarišu Jožetu zastavili vprašanje, če se res namerava posloviti od tega kraja nam je povedal:

»Res je! Po 14. letih bivanja med temi ljudmi se bom od njih kar težko poslovil. V prihodnjem šolskem letu bom že poučeval na Konjski osnovni šoli. Toda v ta kraj, kjer sem preživel toliko lepih let, bom še vedno rad prihajal. Nanj me vežejo zelo lepi spomini pa tudi generacija mladine, ki sem jo toliko let poučeval,« je končal tov. Vlnar. L. V.

GASILCI BREŽIŠKE OBČINE OB STOLETNICI GASILSTVA

V tednu požarne varnosti od 14. do 21. junija je Občinska gasilska zveza Brežice izvedla vrsto varstvenih akcij. Odsek za notranje zadeve pri Občinski skupščini je skupno z gasilci komisij-sko pregledal gospodarske organizacije in ugotovil, da premalo skrbijo za splošno in požarno varnost družbene imovine.

Hrvatska gasilska zveza je ob tej priložnosti odlikovala z zlato medaljo tovariša Vlada Godlerja in tovariša Ivana Leskovca, Hrvatska in slovenska gasilska zveza sta izmenjali diplomi, predsednik Občinske skupščine Brežice pa je Gasilskemu društvu Obrežje izročil nov orodni

gasilski avto kot priznanje za dolgoletno uspešno delovanje.

D. V.

KDAJ BO DOGRAJEN MOST PREKO SAVINJE V GRIZAH?

Gradnja mostu čez Savinjo v Grizah se vleče že 14 let. Prodani in lani se je sicer delo požvelo, posledica te hitre gradnje pa je bila, da se je most pozimi porušil. S tem je seveda nastala velika materialna škoda. Sedaj še vedno teče promet preko starega mostu, ki je z mnogimi kamioni in ostalimi prometnimi sredstvi preveč obremenjen.

»Pri nas smo imeli zelo ugodne pogoje za študij. Delali smo 6 ur dnevno in dobili poseben študijski dopust pred izpiti. Podjetje nam je tudi plačevalo šolnino in nam nabavljalo skripta.«

»Je bilo šolanje zelo naporno?«
»Da. Precej naporno je bilo, ker imam dom, ki ga je bilo potrebno urejevati. Mož je imel razumevanje in mi je pomagal pri gospodinjstvu. Težave sem imela tudi z zdravjem, ki ni preveč trdno in sem bila večkrat v bolnici. Toda vse je minilo.«
»Boš nadaljeval študij?«
»Eno leto se nameravam odpotiti. Potem pa se bom vpisala na višjo komercialno šolo v Mariboru.«

L. Stepančić

Jin vidite, mlade perice, kako zadovoljno gledajo v svet? Perilo je sicer suho in škaf brez vode, toda saj so tudi deklice še majhne in prizrček je le s proslave ob zaključku šolskega leta iz Kapele pri Brežicah. Prepričani smo pa, da bodo v počitnicah deklice prav tako pridno kot so se doslej učile v šoli, pomagale mamicam doma in vseeno bo ostalo še veliko časa za kopanje, sončenje in — no, včasih bo treba tudi knjigo odpreti...

VRANSKO IMA NAČRTE

Kljub majhnemu številu udeležencev zadnjega zbora volivcev na Vranskem, je ta potekal dokaj razgibano. Na njem so razpravljali največ o urbanistični preureditvi kraja. Zbora se je tudi udeležil tov. Dane Debič, ki je poudaril, da so v kraju samem in v bližnji okolici našli izkopenine iz rimske dobe, da pa še druge znamenitosti govore o nujnosti urbanistične preureditve kraja v turistične namene. Predvidevajo, da se bo trg v naslednjih tridesetih letih precej spremenil. Zgraditi bo

treba benčinsko črpalko ter ustrezno servisno delavnico, nadalje je predvidena graditev kinu dvorane, povečati pa bo treba zdravstveni dom, šolo in nekatere gostinske objekte. Zazidalna zemljišča proti severu bodo uporabljena za stanovanjske zgradbe, proti jugu pa se bo širila industrija. Težave so nastajale s prestativijo pokopališča, sicer pa prebivalci upajo, da se bodo dela čimprej pričela in da ne bo ostalo le vse pri načrtih.

F. I.

PLANINSKO DRUŠTVO RADEČE

Obnavlja koč

Radeško planinsko društvo je staro le 12 let, a je doseglo že lepe uspehe. Na Dan borca je proslavljalo 10. obletnico oskrbovanja planinske kočice v Prehodavcih pod Kaninom v Julijcih. Sesto leto upravlja tudi plan. gostišče na Lovrencu, ki ga je dosedaj obiskalo že preko 700 turistov. Zlasti je bilo že dosti obiska v aprilu, ko sta cvetela encijan in avrikel.

Sedaj je marljivo društvo pričelo z obnavljanjem nove planinske postojanke oziroma zavetišča. To je bivša »Gašperjeva« kočica pod Vel. Kozjem. Otvoritev bo že 22. julija. Planinci jo bodo radi obiskovali, ker bo primerna za obisk Vel. Kozja, ki nudi lep razgled na Posavsko hribovje. Zavetišče bo oskrbovano le ob sobotah in nedeljah in to do oktobra. Dobro došlo bo tudi članom lovske družine.

Skočir

PLANINA V PRETEKLOSTI

Trg Planina leži na planoti ob križišču cest proti Sevnici, Podsredi in Sentjurju pri Celju in je izhodišče za izlete na Lisco (947 m) in na Sv. Križ (733 m).

V rimski dobi je tod vodila rimska cesta, v IX. stoletju pa je bilo vse ozemlje na okoli last karantanske vojvode Valjhuna; v X. stoletju je bilo last Svetopolka Seliškega, nato pa last savinjskega mejnega grofa Engelberta Pilštajnskega, očeta grofice Heme Breže-Seliške, ki se je rodila najbrž leta 982 v Pilštajnu. V tej dobi so na mestu nekdanje rimske obrambne postojanke na strmi skali zgradili grad v obrambo proti Madžarom, ki je bil tudi upravno središče okoliških grofov Breže-Seliških. Po smrti moža Viljema je vdova Hema podarila svoja posestva na Planini, v Pilštajnu in še drugod ženskem samostanu v Krki na Koroškem. Ko pa je samostan leta 1072 prenehal, je vsa posest pripadla krški škofiji, ki je posest dajala v najem; tako je dal krški škof grad na Planini v najem raznim upravnikom — ministralom, med njimi tudi Ortolfu, utemeljitelju Planinskih gospodov (von Montpreis), ki pa so že 13. stoletja izumrli, nakar je škof Planino podaril Svibenskim gospodom, ki so leta 1339 postavili del gradu grofu Frideriku Celjskemu, ki se je nato leta 1345 polastil vsega gradu in ga uporabljal za lovski grad. V gradu na Planini je dalj časa prebivala tudi Veronika Deseniška. Po smrti zadnjega Celjskega

grofa Ulrika II. je leta 1456 Planina postala last Habsburžanov, ki so dajali kraj in grad v najem raznim plemiškim rodbinam, v 19. stoletju pa je grad začel razpadati in je od leta 1882 v razvalinah, leta 1867 pa je baron Gustav Blome zgradil pod vzhodnim Starega gradu graščino.

Trške pravice je Planina, ki se v zgodovini omenja že proti koncu 10. stoletja, dobila leta 1345, ko se je gradu polastil grof Friderik Celjski. Trg je sredi 16. stoletja

pogorel, že prej, leta 1494, pa so ga izropali in opustošili Turki. Leta 1573 je kmečka vojska pod vodstvom Ilije Gregoriča zavzela grad in ga oplenila, pa tudi trg sam je bil nekaj časa v posesti »puntarjeva«. Leta 1635 so kmetje grad ponovno oplenili, kmečki upor leta 1790 pa so graščaki zadušili, ker so uporni planinski podložniki ostali osamljeni.

D. V.

PETDESET SKUPNIH POMLADI

Amalija in Valentin Vrečko iz Laške vasi pri Jurklostru sta v teh dneh praznovala petdeseto obletnico skupnega življenja. Skupaj sta vzgojila sedem otrok, od katerih je pet še živih. Vedno sta bila zavod. S. ovnca. Med zadnje vojno so bila njuna vrata partizanom zmeraj odprta. Slavljence je bil med vojno prvi odbornik NOO v Laški vasi.

Jubilantoma čestitajo k visoki obletnici vsi znanci in prijatelji in jima želijo še veliko skupnih pomladi.

Ali je šola za zdravstvene delavce v Celju potrebna?

NEUMESTNO VPRAŠANJE OB NJENI DESETLETNICI

Na zadnji skupni seji sveta za zdravstvo in socialno politiko ter sveta za šolstvo, kulturo in prosveto okrajne skupščine so razpravljali tudi o nekaterih problemih šole za zdravstvene delavce v Celju. Nekaj podatkov je s tem v zvezi posredoval direktor zavoda za zdravstveno varstvo dr. Franc Fludernik.

Kakor povzemamo na kratko, je bila šola ustanovljena iz potrebe po sred-

njem medicinskem kadru, ki ga primanjkuje, saj je razmerje med njim in zdravniki precej pod normalo: medtem ko je idealno razmerje 1 proti 2 (en zdravnik — dve sestri), je sedanje razmerje približno 1 proti 0,83 ali 6 zdravnikov — 5 sester.

Šola za zdravstvene delavce beleži letos desetletnico obstoja, v tem času pa je redno ali izredno šolanje končalo komaj 160 medicinskih sester,

kar pomeni 16 na leto. Takšen dotok srednjega medicinskega kadra je seveda zelo skromen v primeri s perspektivnim programom, ki predvideva v sedmih letih okrog 800 novih srednjemedicinskih delavcev! Pri tem je programiranje po vsej priliki upoštevalo razvoj zdravstvene službe, ki bo terjal vedno več srednjega kadra za nego bolnikov. Kakor je dr. Franc Fludernik menil, je v tem pogledu že sedaj čutili precejšnjo vrzel, ki jo zdravstveni delavci skušajo reševati z različnimi hitrimi tečaji, ki pa nikakor ne bodo mogli zagotoviti dovolj strokovne izobrazbe, potrebne za nego bolnikov. Zato je rešitev samo v intenzivni vzgoji kadrov v okviru redne šole, ki bi ji bilo predvsem zagotoviti nadaljnji obstoj, hkrati pa tudi zadosten vsakoletni vpis novih gojenk (kar je spričo vsakoletnega velikega suficita ženske mladine še najmanj problematično).

Ker je šola doslej delala v okviru celjske bolnišnice, bi bilo logično, da bi v tem okviru ostala še naprej. Toda tu, kot kaže, se je stvar zataknila. V sedemletnem razvojnem načrtu bolnišnice šole za zdravstvene delavce namreč ni. V diskusiji so na seji sveta zato udeleženci menili, da se stališča

kollektiva bolnišnice pač ne ujemajo s stališčem sveta za zdravstvo. Po njihovem mnenju bi bili zdravstveni kolektivni dolžni prispevati za to investicijo 1,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov, namenjenega strokovnemu izobraževanju. Razen tega bi morala šola najti svoje mesto edinole v zaidalnem okolišu celjske bolnišnice. Ker so možnosti, da bi del sredstev za novogradnjo prispeval tudi sklad za šole druge stopnje, je bil sprejet sklep, da bi upravnemu odboru sklada za zdravstvene ustanove priporočali to investicijo, gradbena komisija pri celjski bolnišnici pa naj bi svetu za zdravstvo in socialno politiko okrajne skupščine sporočila odločitev glede lokacije in drugega.

Po vsem tem pravzaprav vprašanje, ali je šola za zdravstvene delavce v Celju potrebna, ni umestno, pač pa je dosti bolj umestno vprašanje — od kod bomo dobili toliko srednjega medicinskega kadra, kolikor ga predvideva perspektivni program, če bomo opustili možnost, da bi zanj skrbeli tudi sami! Seveda bo pri tem vsekakor misliti hkrati na predavateljski kader in njegovo strukturo uskladiti z zahtevami verifikacije.

dhr

ZAKLJUČEK PEVSKE SEZONE

Med 19 nastopi, ki jih je imel naš Komorni moški zbor samo v letošnjem prvem polletju, pomenijo zadnji trije koncerti več kot le dostojen zaključek koncertne sezone 1963/64. Bili so to večer ljudske pesmi v Narodnem domu (17. junija), koncert umetnih in narodnih pesmi v Rogaški Slatini (23. junija) ter nastop v okviru praznovanja rudarskega dne v Velenju (3. julija).

Večer ljudske pesmi je bil koncert, ki ga je naročilo podjetje Avto-Celje za člane svoje delovne skupnosti. To pomeni: ne koncert pri nabito polni dvorani uradne koncertne publike, pač pa nastop pred delovnim kolektivom, ki si je enkrat v zameno za podoben radijski večer zaželel živega petja domačih pesmi od Pregljeve Oj le prebudi se do Kernjakovega Mojceja. Resnično: posnemanja vreden primer osvajanja kulturnih dobrin.

Koncert v Rogaški Slatini je že več let sem običajna točka v programu zdraviliških prireditev med turistično sezono. Zato je bil koncert morda najkavnejši za gosta-tujca kot pa za domačina.

In končno: nastop v Velenju. Sledil je vabilu kolektiva tovarne »Gorenje«. Le-ta je za dan rudarjev odprlastno moderno obratno poslopje in sklenil svojo delovno žmago proslaviti na čim kulturnejši način. V izpolnjevanju svojega ljudsko-prosvetnega poslanstva se je zbor vabilu z veseljem odzval.

Naši pevci so torej zaključili sezono. Poslovili so se od pevske učilnice, da bi šli na letni odmor po novo voljo in sile za velike naloge, ki jih čakajo v naslednji sezoni. G. G.

LEPI USPEHI DELAVSKE UNIVERZE V KONJICAH

V minulih sezonah je DU v Slovenskih Konjicah pripravila vrsto predavanj iz političnega, strokovnega in poljudno-znanstvenega področja, ki so trajala nad 1.700 ur. Predavanja je poslušalo nad 3000 občanov. V prihodnjih dneh bo Občinski odbor SZDL sklical posvetovanje predstavnikov delovnih organizacij, na katerem bodo obravnavali delo in vlogo Delavske univerze pri izobraževanju odraslih, istočasno bodo pa razpravljali tudi o nalogah in programu za prihodnje delovno obdobje.

J. Z.

Pisma na smrt obsojenih

KNJIGA MARIBORSKEGA IN CELJSKEGA MUZEJA REVOLUCIJE

V tem letu bo pri mariborski založbi Obzorja izšla knjiga Poslovilna pisma na smrt obsojenih, ki jo bosta pripravila muzeja revolucije v Mariboru in Celju. Namen publikacije je, da bi izpolnili vrzel, ki jo je bilo čutili vsa leta po osvoboditvi v pogledu dokumentiranega sistematičnega pregleda najgusnejših okupatorjevih zločinov — streljanj talcev. Oba muzeja si zato prizadevata, da bi v knjigi ohranila vsa dostopna pisma na smrt obsojenih na okupiranem ozemlju Spodnje Stajerske, ter da bi s temi pretresljivimi dokumenti tistega časa seznanila najširšo javnost, posebej mladino, ki ji naj vzbudijo najplemenitejša čustva domovinske ljubezni. Hkrati želita prikazati tudi vse grozote okupacije in načelovsko trpljenje naših talcev.

Pred leti so že izšla Sajatova Pisma na smrt obsojenih in Terčakov Celjski

stari pisar, toda obe publikaciji sta zajeli le omejeno število takrat dosegljivih poslovnih pism talcev z okupirane Stajerske. V zadnjih letih se je posrečilo muzejema zbrati nad 110 novih pism. V knjigi bodo razen tega objavljeni vsi letaki o streljanju talcev na Spodnjem Stajerskem, tako da bo pregled okupatorjevih grozodejstev popoln. Na celjskem teritoriju, ki je bil v tem pogledu najbolj prizadet, je gotovo še nekaj neregistriranih pism, ki jih hranijo svojci ustreljenih talcev. Celjski muzej revolucije zato prosi vse tiste, ki takšna pisma še hranijo, da se javijo pri svojih organizacijah združenj borcev ali v muzeju. Pisma bodo prefotografirali in jih takoj vrnilo.

- Kaul Fr. K.: Der Fall Eichmann. Berlin 1963. S. 24929.
- Mladenović M.: Porodica in porodični odnosi. Beograd 1963. S. 24945.
- Domainko D.: O metodah za povečanje proizvodnosti dela. Maribor 1960. S. 24953.
- Raspored poslova u grupe u metalnoj struci. Beograd 1951. S. 24985.
- Savremeni mednarodni pokret. Zbornik. Zagreb 1963. S. 24989.
- Lips J.: Vom Ursprung der Dinge. Leipzig 1961. S. 24984.
- Mauvais A.: Zivljenje lorda Byrona. Ljubljana 1963. S. 24983.
- Kralj V.: Pogledi na dramo. Ljubljana 1963. S. 24965.
- Manojlović Lj.: Svetozar Marković. Beograd 1963. S. 24976.
- Branković Z., D. Ivančević: Priručnik za stručne ispite službenika u javnim službama. 2. izm. i dop. izd. Zagreb 1963. S. 24972.
- Hudolin V.: Psihijatrijsko-psihološki leksikon. Zagreb 1963. S. 7.
- Pravni leksikon. Beograd 1964. S. 5.
- Bourde A.-J.: Histoire de la Grande-Bretagne. Paris 1961. S. 24714/282.
- Harant H.: Médicaments et médicaments. 2. éd. Paris 1951. S. 24714/245.
- Stevčić P.: Unterwasserjagd in Jugoslawien. Beograd 1962. S. 25014/12.
- Williams G.: Lovci virusa. Zagreb 1963. S. 25006.
- Marjanović S.: Moje dete i knjiga. Beograd 1962. S. 25023.
- Vočarski priručnik. Beograd 1963. S. 25031.
- Deutschland. Ein apartes Reisebuch. Wien, München, Basel 1954. S. 25030.
- Vila A.: Priprema rada. Zagreb 1962. S. 25029/4.
- Buchberger C.: Unutrašnji transport. Zagreb 1962. S. 25029/2.
- Fanon F.: Upor prekletih. Ljubljana 1963. S. 25028.
- Huberman L., P. M. Sweezy: Kuba. Anatomija jedne revolucije. Zagreb 1963. S. 25041.

TRŽAŠKI TISK

O GOSTOVANJU SLG

SLG Celje je v dneh 6., 7. in 8. junija nastopilo na Tržaškem. To je bilo prvo gostovanje celjskega gledališča izven meja naše države. Prvi dve predstavi sta bili v Auditoriju v središču mesta, ponedeljkova predstava pa v prosvetnem domu v Opčinah.

Gostovanje je zelo lepo sprejelo tržaško občinstvo, zelo laskavo pa ga je ocenil tudi tržaški tisk, tako slovenski kot italijanski.

»Primorski dnevnik« je poševal gostovanju celjskega gledališča precej prostora že pred gostovanjem, v kritiki, ki je izšla izpod peresa j.k. pa je bilo zapisano: »Ansambel ima v svojih vrstah zelo dobre igravske moči z nekaterimi izrazitimi kvalitetami odlikuje pa ga tudi znatna homogenost, ki dopušča skladno izvajanje in poseganje po delih, ki zahtevajo tako po številu nastopajočih kot po kvalitativno visoko kreativno raven... Občinstvo se je zelo zabavalo in je vse nastopajoče nagradilo s toplim ploskanjem, ki se je spontano iztrgalo iz auditorija tudi ob nekaterih posrečenih in odlično izdelanih prizorih ob odprti sceni.«

Tržaško »Delo« z dne 12. junija 1964 je svojo kritiko zaključilo takole: »SLG iz Celja, ki je gostovalo prvič v Trstu, nam je dokazalo, da je moderno gledališče, z dobrimi igravskimi elementi, in zato je želja vseh nas, da bi se še kdaj vrnilo v Trst.«

»Gospodarstvo« je 12. junija zapisalo: »Uprizoritev Rivemalovega »Rezervista« je bila v skladu s slovensko odrsko tradicijo. Celjani visoko dvigajo ta sloves.«

Od italijanskih listov so krajša spo-

ročila o gostovanju celjskega gledališča objavili *Il Piccolo*, *Il Messaggero Veneto* in *Il Gazzettino*. Vsi ti podčrtavajo uspešnost uprizoritve in topel sprejem pri občinstvu. O gostovanju sta kratko poročala tudi *L'Unita* in *Il Popolo*. SLG Celje je bilo povabljeno da ponovno nastopi ob slovesni otvoritvi tržaškega slovenskega kulturnega doma.

J. Z.

PROBLEMI MLADINSKEGA PRESTOPNIŠTVA

Pred dnevi je bila v vzgojno poboljševalnem domu v Radečah seja sveta za notranjo politiko, na kateri so razpravljali o problematiki mladinskega prestopništva v celjskem okraju. Statistični podatki namreč dokazujejo, da število kaznivih dejanj, pri katerih so udeleženi mladoletni prestopniki, iz leta v leto narašča — od 195 iz leta 1961 (bivši celjski okraj) do 558 v letu 1963. Od tega odpade kar 486 primerov na premoženjske delikte — navadne tatvine, vplodne tatvine itd. in le 72 na ostala kazniva dejanja. Povzročena materialna škoda znaša v 1963. letu 6.974.934 din, samo z 11 požari, ki so jih v večini primerov povzročili predšolski otroci, da se dvigne na 8.770.000 din. Zanimivo je, da so kot storilci kaznivih dejanj na prvem mestu učenci osnovnih in drugih šol, ki jih je od obravnavanih 406 mladoletnikov kar 286, sledijo pa jim delavci — 104 in vajenci 47 oseb.

Pri 302 obravnavanih primerih mladoletnih prestopnikov jih živi 197 pri beh roditeljih, kar kaže, da socialne razmere niso krive prečemu stanju, ampak da igrajo tu precejšnjo vlogo nevezgotenost, slabi filmi, slabo čtivo, slaba družba itd. Problem zase predstavljajo mladoletni povratniki, ki jih je bilo v letu 1963 kar 116, od tega 23 otrok. Mnogo je bilo tudi pobegov otrok in mladoletnikov od doma — 126, iz vzgojnih zavodov in VPD 43, preko državne meje pa 33 (od tega 6 otrok). Vsi vzgojni zavodi, a tudi VPD Radeče so odprtega tipa, pogosti pobegi pa narekujejo potrebo po ostrejših vzgojnih ukrepih. Poseben problem še predstavljajo razne družbe mladoletnih prestopnikov, ki se izživljajo v kršenju javnega reda in miru, v postopanju, brezdelju, zbiranju na raznih hišnih zabavah itd.

Na področju okraja je okrog 3.450 otrok in mladoletnikov, ki so pod družbenim varstvom in za katere družba daje ogromna sredstva. Samo občina Celje je v nekaj letih dala za nekega mladoletnika 1.500.000 din.

Precej zaskrbljujoče je tudi stanje v najmanj 200 družinah v okraju, katere grobo zanemarjajo vzgojo svojih otrok.

Kljub prizadevnosti skrbstvenih organov pri preprečevanju mladinskega prestopništva pa le-to nenehno narašča. Iz tega je lahko zaključiti, da je delo vseh organov, ki jim je zaupana skrb in vzgoja naše mladine, premalo koordinirano in zaradi tega premalo učinkovito, kar bo treba v bodoče nujno spremeniti.

J. Volfand

STO LET STAR ROMAN

Ze se je bližal avgust in zdelo se mi je, da nisem dalje z njo kakor takrat, ko sva se prvokrat srečala. Zdelo se mi je, da še nisem našel, in bal sem se, da nikoli ne najdem pota v njeno srce.

Bil je konec avgusta krasen, gorek poletni dan in jaz spet v Bežigradu. Gospoda ni bilo doma, gospa se je mudila v kuhinji in sprehajala sva se s Pavlino po vrtu. Pričeva k senčnici, v kateri je stal mizica in klopi. Na mizi je ležal neki ilustrovan nemški list. Vstopim in tudi ona vstopi v hladno senco, ki jo je delala gosto zaraščena divja trta. Oba se usedeva, jaz zraven Pavline, in začnem gledati slike v knjigi. Zdaj govori, zdaj! šumelo mi je po glavi.

Drugod sem v družbi deklet in gospa bil zgovoren in šaljiv in nobena me ni spravila v zadrego. In tu pred sedemnajstletnim dekletom pa takšna plahota!

Pri gledanju v knjigo sta se najini lici tako zblížali, da sta se skoraj dotikali. In položil sem svojo levo roko lahko okoli njenega pasa, z desno pa sem prijel njeno mehko belo desnico in jo stisnil in ona je ni odtegnila. In zdelo se mi je, da je zadržela pri mojem stisku. Obrnil sem se naglo do nje in poljubil njeno ko žamet gladko lice. »Pavlina!« sem vzdihnil.

Pa v tem zame tako blaženem in odločilnem trenutku so se približali koraki. Pavlina se je odmaknila in slišal sem gospejin glas:

»Idita, juha je že na mizil«

O, ti nesrečna proza! Najpoetičnejši trenutek življenja in — juha. Da bi bila le deset minut pozneje ta juha prišla na mizo, izgovoril bi bil tudi še tiste tri besede: »Jaz te ljubim!« in vprašal bi bil: »Ali me tudi ti, Pavlina, ljubiš tako neizmerno kakor jaz tebe?« Pa tako je v življenju, prav kakor ga slika v svojih dramah najgenialnejši pesnik vseh časov in narodov Shakespeare, zraven najsilnejše tragike najsmušnejša komika. Smeh in žalost pa oba izvabita solze iz oči.

Pavlina se ni upala meni več gledati v oči in ko sem se zvečer poslovil, podala mi je sicer roko, a ko sem ji jo hotel poljubiti, jo je hitro odtegnila.

Oj, kako vesel sem bil, ko sem se vračal domov. Četudi nisem izrekel tistih treh usodnih besed, pa sem čutil, da sem prodril v njeno nežno srce.

Teško sem čakal na malo gospojnico, ker sem obljubil, da takrat spet pridem. In prišel sem, a našel sem vse izpremenjeno. Gospa me je sicer pozdravila, pa ne tako prijazno ko prejšnje krati. Ko vprašam po Pavlini, mi reče, da jo glava boli kakor večkrat in da je v svoji sobi. Ponujal sem svojo zdravniško pomoč, pa odvrnila je, češ da v takih slučajih ji le pomaga, ako ostane prav sama v zatnemeli sobi. Nisem vedel, ali bi takoj odšel ali ostal, ko pride dr. Sajovic in me nagovori, da

naj ostanem, popoldne da me spremi v mesto. Sprehajala sva se po vrtu in tudi usedla v senčnico. Oh, kakšen razloček takrat in zadnji!

Opoldne se je iz Celja pripeljal Sch. s predsednikom okrožnega sodišča, ki je slišal na ime Rak. Bil je pust birokrat z gladkim licem in po svojem mišljenju hud naš nasprotnik, sicer pa reakcionarec prav iz Bachove dobe. Slišal sem že bil o njem.

Sch. ni bil prijetno iznenaden, ko me je zagledal. Predstavil me je Raku. »Hm! Iz Slovenske Bistrice?« mrmral je Rak, »sem že slišal.« In ne da bi mi roko podal, je nadaljeval pogovor s Sch. To je bil pust obed in komaj sem pričakal, da smo vstali, ter se takoj potem poslovil. Niti gospod Sch. niti gospa mi nista rekla, da naj spet pridem. Hitel sem dol po stezi, ki je vodila z brega v ravnino. Še enkrat sem se obrnil nazaj in videl, da so žaluzije na oknih Pavline sobe zaprte. Ali je takrat stala pri oknu in gledala za menoj, nisem mogel razločiti.

Vedel sem, da je zdaj vsega konec, in hitel sem obupno proti mestu. Ker pa je bilo še dosti časa do vžaka, šel sem k svoji teti gospe Kamererjevi, ki je imela v Celju pekarijo, njen mož pa je bil mesar, eden prvih v tem obrtu. Ni imel kake višje omike, pa zdrav razum, delavnost, podjetnost in varčnost. In tako si je pridobil precejšnje imetje. Tam sem bil vselej prijazen sprejet in tudi zdaj je stric takoj šel po vina — imel je v svojih kleteh mnogo sodov prav dobre kapljice — teta pa je skrbela za prigrizek. Menili smo se o tem in onem. Jaz sem bil kratkobeseden in nič tako živahen in vesel kakor druge krati. Stric Kamerer je to opazil in ker je vedel, da hodim na Bežigrad, je tudi lahko uganil, zakaj. Sklepal je torej iz mojega vedenja, da sem zadel ob ovire. Ko sem odšel, potrkal mi je na ramo in dejal dobrosrčno:

»Kdo bi se kapriciral na enega dekleta? Saj ima druga mati še tudi kako lepo hčer.«

TOTEM Janeza Boljke z zadnje razstave v celjskem likovnem salonu

PARTIZANSKO POHORJE VABI ŠLANDROVE NAGRADE

LETOS NE BODO PODELJENE

Ze nekaj let podeljuje občinska skupščina v Celju na občinski praznik nagrade Slavka Šlandra. Nagrade so dobivali posamezniki in kolektivi, ki so na področju kulture, umetnosti in znanosti prispevale k splošnemu razvoju občine.

Letos je svet za kulturo in znanost, ki mu je skupščina zapala to nalogo, dobil samo dva predloga za podelitev nagrad in je o tem razpravljal na svoji zadnji seji. Rezultat razprave o tej točki dnevnega reda se odraža v naslednjem sklepu:

Svet za kulturo in znanost pri občinski skupščini v Celju je na svoji seji dne 6. julija obravnaval predloge za nagrade Slavka Šlandra za leto 1964.

Svet ni izrazil dvoma nad kvalitetami predlaganih, vendar zaradi premajhnega števila kandidatov, ki niti od daleč ni zajelo vseh v poštev prihajajočih področij, se svet s polno družbeno odgovornostjo ni mogel odločiti za podelitev nagrad. Zato je sklenil, da se nagrade za leto 1964 ne podelijo.

Svet za kulturo in znanost je nedavno pripravil tudi nov predlog pravilnika o podeljevanju nagrad Slavka Šlandra. Cilj tega predloga, ki bo predložen občinski skupščini v sprejem, je poenostavitev postopka predlaganja in razširitev izbora kandidatov na širše področje.

Združene organizacije Zveze borcev NOV Slovenske Konjice organizira ob dvajseti obletnici pohoda legendarne XIV. divizije na Stajersko in dnevu vstaje slovenskega naroda proti okupatorju veliko proslavo na Rogli, ki bo 19. julija.

Ze nekaj dni pred proslavo bo krenil po poti XIV. divizije mladinski odred izvenarmadne vzgoje občine Slovenske Konjice. Na predvečer proslave bo mladinski odred pripravljen na Rogli velik ogenj, ob katerem bodo stari borci pripovedovali spomine iz časov NOV. Isti večer bodo na prostem predvajali film Desant na Drvar.

Glavno druzovanje bo 19. julija. Ob devetih zjutraj bo mladinski odred izvenarmadne vzgoje s sodelovanjem Aero kluba Celje izvedel napad. Sledilo bo tekmovanje strelskih družin konjiške občine za prehodni pokal. Zatem bo svečana proslava ob centralnem spomeniku padlih borcev. Nastopili bodo recitatorji, moški pevski zbor iz Zreč in godba na pihala iz Slovenskih Konjic. Udeležencem bo spregovoril Jože Klanjšek-Vasja, komandant XIV. divizije.

Glavni voditelj bo Jože Klanjšek-Vasja, komandant XIV. divizije. Sodelovali bodo tudi predstavniki občinske skupščine, mladinski odred izvenarmadne vzgoje in drugi. Proslava bo končana s koncertom in razpisnim pisanjem. Vsi predstavniki občinske skupščine, mladinski odred izvenarmadne vzgoje in drugi bodo prispevali k splošnemu razvoju občine.

Po končani proslavi pa bo okrog stolpa na Rogli na mehkih zelenicah pohorskih plaunjav in pri planinski koči zabava, na kateri bodo sodelovali ansambli iz Zreč in Slovenskih Konjic. Pričakujejo, da se bo praznovanja udeležilo nad 5.000 ljudi.

F. M.

Rekreacijski center Svetina

Da bi dali rekreaciji zaposlenih mesto, ki ji gre, imajo v Železarni Store pri sindikalni podružnici komisija za rekreacijo. Pred kratkim je omenjena komisija izdelala in predložila izvršnemu odboru sindikalne podružnice svoj akcijski program.

O izletništvu je komisija mnenja, da je to ena izmed najbolj priljubljenih panog rekreacijske dejavnosti med člani kolektiva. Vsi dosedaj organizirani izleti so lepo uspeli. Edina pomanjkljivost je bila v tem, da ni bilo na razpolago dovolj finančnih sredstev in so morali del denarja prispevati posamezniki. Zaradi tega ta oblika rekreacije ni zajela takšnega kroga delovnih ljudi, kot bi ga sicer lahko. V bodoče pa bodo izletništvo preusmerili na tedenske in mesečne izlete v bližnjo okolico. S tem bodo z neznatnimi sredstvi omogočili udeležbo občutno večjemu številu ljudi. Glavna izletniška točka bi naj postal rekreacijski center na Svetini, kjer imajo štorski železarji kar dva počitniška doma. Za prijetno počutje izletnikov bodo morali pripraviti še nekaj športnih rekvizitov. Tako bo potrebno nabaviti nekaj žog, zračnih pušk, pribor za namizni tenis, urediti prostor za balinanje, organizirati hladne prhe, zadostno število ležalnikov ipd. Če bodo imeli navdušeni plesalci v bodoče možnost ob večerih tudi zaplesati, bo na Svetini res prijetno.

V želji, da bi povečali zanimanje tudi za športno udejstvovanje članov kolektiva, je omenjena komisija v tretji točki svojega programa predvidela nekatere spremembe v sedanjem tekmovalnem sistemu med ekipami posameznih obratov železarne. Med drugim bodo povečali število športnih panog in uvedli turnirski sistem. Medobratni turnirji bodo odsej spomladaj, jeseni in pozimi.

lv

KJE JE NAPREDEK

ALI DAJTE JIM BOLJŠA STANOVANJA

O tem, kaj vse smo že naredili toliko govorimo, da bi vsakdo mislil, da nimamo nobenih pomanjkljivosti več in da vsi ljudje živijo v zadovoljivih pogojih. Toda, če samo pogledamo v kakšnih pogojih žive stranke v hiši Savinjsko nabrežje 2 vidimo, da še ni vse tako lepo. To je hiša z že zavidljivo zgodovino. Zgrajena je bila 1859. leta in je v njej imel Zangger svoja skladišča, v zgornjih prostorih pa upravo. Po vojni, ko je bilo vprašanje stanovanj najbolj pereče, so stavbo preuredili v stanovanja. V hiši, ki ima skupno 20 stanovanjskih prostorov živi še sedaj, 20 let po tem, 14 strank, to se pravi, da ne prideta niti dva stanovanjska prostora na eno stranko. Poleg tega so ti prostori zelo vlažni in hladni, saj so vsa vrata in okna enojna. Če pa pogleda človek v stranišče, ne more verjeti, da so takšni prostori še lahko v stanovanjski hiši v našem času. Stranišča so suha, brez izplake, zaradi česar se širi smrad. Poleg tega bi morale imeti stranke dežnike kadar gredo na str-

nišče, kajti ta vsa točijo in teče iz zgornjih stranišč v spodnja skozi strop.

O stavbi se je »pohvalno« izrazil tudi električar, ko je dejal, da je čudno, da še ni stavba zgorela zaradi tako slabe napeljave. In v takšni stavbi živi 14 strank! Res je, da že 11 let pristojni organi govorijo, da bodo hišo podrli in tudi sanitarna inspekcija jo je že večkrat ogledovala, toda vsakdo se lahko prepriča, da hiša še stoji in da v njej še stanujejo ljudje in to v pogojih v kakršnih so živeli ljudje takoj po vojni. Kje je torej napredek? Mar bomo lahko še dolgo občudovali to svojevrstno žalostno zgodovinsko znamenitost? Mislim, da takšnih ne potrebujemo, ampak bi bilo bolje, da čimprej najdemo ustrezna stanovanja za te stranke, da bodo tudi te enkrat deležne izboljšanja življenjskih pogojev, o čemer toliko govorimo.

K. F.

Prometna kronika

ZELEZNIŠKA NESREČA

1. julija se je v Velenju zgodila železniška nesreča. Tovorni vlak, ki je pripeljal iz Slovenije Gradca je pri kretcnici na železniški postaji iztrfl. Škoda znaša približno milijon dinarjev. Vzroke nesreče še raziskujejo.

ALKOHOLIK SE JE UPIRAL LM

2. julija je vozil oseben avto PRIVOSNIK ANTON iz Prebolda v vinjenem stanju. Ko ga je dobila patrula LM, da bi ga odpeljala v zapor do iztrežitve, se ji je voznik uprl in hotel nadaljevati vožnjo. To sta mu milicnika preprečila, med prevozom v Celje pa je s svojim upiranjem s silo onemogočil nadaljnjo vožnjo. Ob prihodu ojačitve so Privosnika odpeljali v celjski zapor.

Borba članov LM proti alkoholikom je zelo težka, zato ni čudno, da se pri prevozu takih ljudi česta pripetijo nesreče.

SMRT OTROKA

Istega dne se je v vasi Debro pri Laškem zgodila težka prometna nesreča, ki je terjala življenje dve in pol letnega NAHBERGER GERHARDA; voznik motornega vozila CE-14-700 JAKOB JAKOPIČ iz Sedraza pri Laškem je vozil iz Laškega proti Celju. Nematoma mu je prišel pod motor otrok, katerega je spremljal stari oče ULRIH VALTER iz Debrega. Pri trčenju je Gerhard dobil težje poškodbe, katerim je 6. t. m. v celjski bolnišnici podlegel.

NA DAN BORCA SE JE V CELJSKEM OKRAJU ZGODILO 10 PROMETNIH NESREČ

ZARADI PREVELIKE HITROSTI V JAREK

Tega dne je vozil motorno kolo po Bežigradski cesti v Bukovčaku MARTIN SAMEC. Zaradi prevelike hitrosti je na dvojnem ovinku zapeljal v obcestni jarek. Dobil je težje poškodbe po glavi in hrbtenici. Po padcu je še 200 metrov nadaljeval vožnjo, nakar je zaradi slabosti legel ob cesto, kjer je ležal 3 ure.

SMRT POD VLAKOM

Istega dne ob 17.42 se je zgodila smrtna nesreča na železniški postaji v Grobelnem. Sedemletna JELKA KOLAR je stala na postaji in opazovala vlak iz Celja, prerzla pa je drugi tovorni vlak iz Maribora, ki jo je zadel. Bila je takoj mrtva.

ZADREMAL ZA KRMILOM

V noči od 3. do 4. julija je v Sentrupertu v Savinjski dolini RATISLAV ZNUDERL vozil osebni avto CE-20-82. Med vožnjo je zadremal in zapeljal v jablano, od tu pa ga je zaneslo na travnik. Zena MARIJA je utrpela težje poškodbe po glavi in rokah ter pretres možganov. Voznik se je porезal na steklu. Škoda na avtomobilu je za 250 tisoč dinarjev.

Z AVTOMOBILOM V OGRAJO

V nedeljo je vozil po Ljubljanski cesti iz Celja voznik dostavnega avtomobila ALOJZ KORACIN iz Maribora. Zaradi nožne in spolzke ceste se je na mostu čez Ložnico zaletel v zaščitni zid, ga podri, nakar je avto odšlo na desno. Pri tem je voznika vrglo na cesto, kjer je obležal s težkimi poškodbami na glavi. Škoda je 300 tisoč dinarjev.

TRČILA NA OVINKU

Istega dne zvečer je vozil motorno kolo iz Laškega proti Brezjam VINKO MRAZ. Nasproti je pripeljal mopedist STANKO ROMIH iz Pečovja pri Storah. Ker je motorist vozil na ovinku po levi, sta trčila. Mraz si je težko poškodal glavo, mopedist pa levo nogo. Oba so odpeljali v celjsko bolnišnico in na odvzem krvi.

MOPEDIST JE UMRL

2. julija se je na cesti III. reda pri kamnolomu v Brestanti zgodila težka prometna nesreča. Proti Brestanti sta drug za drugim vozila mopedist PAVEL BERNIK dijak STA Krško in voznik poltovornega avtomobila MARKO BLAZEVIČ iz Brestantice. V tem času je pripeljal z nasprotno smeri tovorni avto, zaradi česar se je mopedist umaknil na skrajno desno in nenadoma ustavil. Zavrtil se je tudi voznik poltovornega avtomobila, vendar je kljub temu zadel v moped. Mopedista je vrglo naprej, pri tem pa je tako nesrečno padel, da je z glavo udaril po kamniti cesti in je poškodbam na glavi 6. julija v novo-mestki bolnišnici podlegel.

KRONIKA NESREČ

— Jože Bornašek iz Prekorja si je pri delu v gozdu poškodal desno nogo. Karlu Tomanu je pri lesno industrijskem podjetju Savinja padel hlod na nogo in mu jo poškodoval.

— Franc Habe iz Lokovine pri Dobrni je dobil pri padcu z voza notranje poškodbe.

— Pavel Trnovšek si je v Trnovljah pri Strmcu pri padcu zlomil rebra.

— V Ljubnem pri Lesičnem je padel Jože Leskošek. Poškodoval si je glavo in pretresel možgane.

— V Sentjurju je cirkularka poškodovala prste na desni roki Martinu Šolincu.

— V Smiklavžu pri Škofji vasi se je motorist zaletel v Marinko Vrečer. Pri padcu je Marinka dobila poškodbe na glavi.

— Pri padcu s kolesom se je v Dobrni poškodovala Ida Moga.

— Anton Mihalinec si je na cesti v Laško pri padcu zlomil rebra.

GIBANJE PREBIVALSTVA

CELJE

V preteklem tednu se je rodilo 30 dečkov in 22 deklic.

POROČILI SO SE:

Kranjc Martin, delavec iz Zaloga in Valerija Kandre, gospodinja iz Gorice. Ivan Kranjc, sofer in Gabriela Sojč, kuhinjska pomočnica, oba iz Celja. Janez Kampos, logar in Bronislava Stranič, knjigovodja, oba iz Zalca. Franc Artnak, delavec in Miroslava Obrez, delavka, oba iz Celja. Frank Hinko, strojni ključavničar in Gabriela Poznič, uslužbenka, oba iz Celja. Aleksander Erjavec, strojni ključavničar iz Kalobja in Helena Goršek, trgovska pomočnica iz Ložnice. Ivan Primorac, uslužbenec LM in Elizabeta Zerah, kuharica oba iz Celja. Anton Paulin, poljedelec in Marija Čverle, delavka, oba iz Košnice. Anton Lotrič, natakar iz Celja in Ljubica Pavič, natakarica iz Lukovčaka. Janez Repar, strojni ključavničar in Aplene Pavlina, uslužbenka oba iz Celja. Vinko Kovčec, delavec iz Kladjaj in Neža Kroflič, delavka iz Celja. Karel Bevk, delavec iz Lisc in Franciška Juvan, delavka iz Lisc. Viktor Podgoršek, strojni tehnik in Hajda Podbregar, učiteljica, oba iz Celja. Boris Voh, kmetovalec iz Celja in Jožefa Pinter, tkalka iz Matk.

UMRLI SO:

Ivana Višnjar, otrok iz Paškega Kozjaka (13 mesecev). Jožef Naglič, upokojenec iz Celja (68). Aleš Seler, otrok iz Prebolda (2 dni). Jožef Sem, upokojenec iz Celja (76). Franc Oblak, upokojenec iz Celja (76). Franc Jugovar, poslovođa iz Trzišča (70).

ZALEC

V preteklem tednu se je rodil en deček.

POROČILI SO SE:

Stanislav Eberlinc, gozdni delavec iz Lok in Magdalena Dolar, poljedelka iz Smiklavža pri Taboru. Herbert Kuzma, elektromehanik iz Kasaz in Vida Poteko, keramična slikarka iz Pongraca.

UMRLI SO:

Jožef Polencek, upokojenec iz Malahorne (56). Ana Golob, upokojenka iz Gotovelj (62). Alojz Novak, upokojenec iz Konjskega (67). Franc Kač, upokojenec iz Pozele (89).

Novo kopaljšče

Pred kratkim odprto zunanje kopaljšče v Cateških Toplicah privablja vedno več gostov. Največji naval je pač v nedeljah. Zgodí se, da je včasih težko najti udobnejši prostor za kopanje. Ker imamo zadnje dni res mohoavo vreme, je tako priisk na kopaljšči bazen tem večji. Večji priitek gostov je zlasti iz sosednje republike Hrvatske, iz Zagreba, odkoder je ugodna prometna zveza po avtostradi.

Za oddaljene goste je ugodno pač to, da jim nudi zdravilška restavracija veliko izbiro jedil in piacij. Blagajna kopaljšče uprave se kar dobro polni. Kdor si želi osvježiti telo in pozdraviti v topli vodi, naj le pride v Cateške Toplice!

S. S.

LASKO

V preteklem tednu ni bilo rojstev; tudi porok ni bilo.

UMRLI SO:

Franc Dervovšek, upokojenec iz Smarjete (63). Katarina Beti, roj. Katarina, gospodinja iz Strenskega (75). Marija Šmit, roj. Pavič, sobarica iz Smarjete (43). Zlahtar, roj. Amalija Esih, preužitkarica iz Velikih Gorelc (64). Andrej Stopinšek, upokojenec iz Lahovega; grabna (69). Ana Dervovšek, roj. Kačič, gospodinja iz Smihela (63).

SENTJUR PRI CELJU

V preteklem tednu sta se rodili dve deklici in en deček.

POROČILI SO SE:

Konrad Lenart, delavec iz Zvodnega in Ana Stropnik, poljedelka iz Dramelj. Maksimilijan Naglič, sofer iz Cerovca in Rozalija Zupanc, uslužbenka iz Repnega.

UMRLI JE:

Franc Lesnika, kmet iz Ponikve 21 (71).

MOZIRJE

V preteklem tednu se je rodil 1 deček.

POROČILI SO SE:

Vincenc Gostečnik, delavec iz Radegunde in Marija Obojnik, delavka iz Potoka. Ivan Atelšek, kmetovalec iz Smihela in Veronika Verbuč, kmetovalka iz Smihela. Jurij Strenčan, kmetovalec iz Lave in Ivana Kovač, kmetovalka iz Ljubije. Valentin Atelšek, sofer iz Sostanja in Jožefa Maze, delavka iz Sostanja. Pavel Maze, usjar iz Belih vod in Angela Gregorc, kmečka delavka iz Lepe njive.

UMRLI SO:

Jazef Gregorc, preužitkar iz Lepe njive (81). Helena Korosec, kmetovalka iz Lepe njive (73). Franciška Gostečnik, upokojenka iz Radegunde (72). Elizabeta Gregorc, kmetovalka iz Mozirja (78).

BREZICE

V preteklem tednu se je rodilo 10 deklic in 15 dečkov.

POROČILA STA SE:

Stanko Tomše, sofer iz Mrzive vasi in Franciška Kovačič, kuharica iz Cedna.

UMRLI SO:

Jožef Pavlovič, delavec iz Izvira (27). Vinko Bevc, otrok iz Veniš (3 dni). Marija Golubič, roj. Kavlar, gospodinja iz Laduča (69). Franc Grubič, kmetovalec iz Cundrova (67).

Ekскурzija prosvetnih delavcev

Ob zaključku pouka je bilo 49 prosvetnih delavcev rogaške sindikalne podružnice na ekскурziji po Sloveniji. Potovanje sta jim omogočila občina in sindikat, delno pa tudi sami. Osnovni namen ekскурzije je bilo zemljepisno, zgodovinsko in gospodarsko spoznavanje Gorenjske in Goriške. Tako so si najprej ogledali Bohinj in slap Savice, nato blejski grad, odkoder so se odpeljali v Kranjsko goro. Poleg Vršiča so obiskali tudi izvir Soče in Trento, Bovec, Kobarid (Gregorčičev rojstni kraj), Tolmin ter si ogledali utrbe iz I. svetovne vojne.

Naslednji dan jih je pot vodila v Novo Gorico, v Kosovelov Tomaj in Skočjanske jame. Bilo je prvikat, da je sindikat skupaj z občinsko skupščino financiral tako poučno ekскурzijo. Ker se bliža konec šolskega leta, so prosvetni delavci živčno in fizično utrujeni, zato jim takšen izlet vsestransko koristi. Ker so se ga udeležili

prosvetni delavci iz več šol, bo to pripomoglo k boljšemu medsebojnemu razumevanju in izmenjavi izkušenj. Zato si takih ekскурzij še želijo.

PESNICA NATAŠA IZ BREŽIC

Pred 90 leti se je v Brežicah rodila pesnica in učiteljica Ljudmila Poljanec-Nataša, kasnejša Aškercova prijateljica. Njen oče je bil učitelj. Ko ji je bilo štiri leta, je umrl in mati se je z otroki preselila v Kapelo na Radenci. Mala Ljudmila je tu obiskovala osnovno šolo, kasneje pa ji je s težavo uspelo priti na učiteljšče; najprej je študirala v Mariboru, zadnja dva letnika pa v Ljubljani.

V času svojega ljubljanskega študija je začela pesnikovati in je pošljala svoje pesmi v razne liste. Pod različnimi psevdonimi je sodelovala v Slovenski, Domu in svetu in Domačem prijatelju, ki ga je urejala Zofka Kvedrova, izhajal pa je v Pragi, kjer ga je izdajala tovarna kavne primesi Žika (žitna kava), zaradi česar je imel vzdevek »Kafecajtung«. V njem je sodeloval tudi Prežihov Voranc in kasnejši vidni slovenski pisci.

Ljudmila Poljanec je svoje prve pesmi osebno izročala Anu Aškercu, s katerim je navezala dolgoletne stike, ko je bil urednik Ljubljanskega zvonca in kasneje mestni arhivar Ljubljanski. Na njegov predlog si je privzela pesniško ime Nataša. Aškerc, ki je bil velik rusofil, se je navduševal za ruska imena. S tem v zvezi ji je pisal: »Nataša je prav ljubko rusko ime. Dosej ste pisali pod imenom Bogomila v Dom in svet, pa ne želim, da bi to ime prenesli v Ljubljanski zvon. Z revijama Slovenka ter Dom in svet ne maram imeti nobenih zvez.«

Tako je postala Ljudmila Nataša. Aškerc ji je bil naklonjen mentor in prijatelj. Pomagal ji je celo pri urejanju pesniške zbirke Poezije, ki jo je Nataša izdala leta 1906 pri založniku Schwennerju v Ljubljani.

O prijateljskih vezeh med Aškercem in Natašo priča tudi velika ostalina pisem, ki sta jih pisala. V njih je dokaj njunega prijateljstva, ki pa se je včasih tudi oddaljevalo. Aškerc, kot znano, je bil dokaj samotarski. Nataša pa je videla v njem ideal. Toda vmes sta bili dve desetletji in precejšnja razdalja: Ljudmila je službovala na Kapeli, Aškerc je sameval v Ljubljani ...

Jože Župančič

CELJSKI TRG

USTALJENE CENE

Zadnji teden so se cene na celjskem trgu nekoliko ustalle in v posebnih skokov ni bilo. Paradižnika, ki so ga prinesli prodajalci iz Makedonije, je dovolj po 220 din. Fižola v stročju je dovolj po 140 do 160 din. Cena novemu krompirju je padla na 100 din, star krompir pa je po 50 din; glavna solata stane 150 din, ostala od 180 do 120 din. Korenček je po 150 din, peteršilj pa po 200 din. Češenj ni, jagode so tudi zmanjkale, borovnice pa so še po 200 din. Gobam so cene padle in sedaj lističke prodajajo po 200 din. Nova čebula je po 120 din, česen 300 din, cvetača tudi 300 din, ohrovt pa je po 200 din. Hrušk je na trgu zelo malo in so po 200 din, nova jabolka, ki jih tudi ni so po 140 din, breskve pa so po 220 din. Zelje je po 100 din. Perutnine še vedno primanjkuje, sicer pa piščance prodajajo po 700 din za kg.

Cene mlečnim proizvodom so ustajljene: mleko je po 70 din, smetana po 440 din, skuta po 280 din, maslo pa je od 1000 do 1100 din.

OBJAVE IN OGLASI...

DELOVNI KOLEKTIVI — ORGANIZACIJE

KOMPAS CELJE vam nudi za Vaše izlete po Jugoslaviji izredno ugodno ceno prevoza z modernim turistično opremljenim 43 sedežnim avtobusom tipa »Deutz« — po ceni prevoženega kilometra 220 din. Naprosamo za predčasne rezervacije!

VABI MO VAS NA IZLETE:

1. TRST-BENETKE — dvodnevni avtobusni izlet za delovne kolektive in organizacije. Cena 9.500 din.
2. Kombinirano 8-dnevno potovanje v GRČIJO v septembru. Prijave do 15. avgusta.
3. TOKIO — 12-dnevni izlet s posebnim letalom na olimpijske igre v oktobru; prijave do 1. avgusta.
4. NEW YORK — 11-dnevni izlet s posebnim letalom na svetovno razstavo; odhod iz Ljubljane 20. julija in 24. avgusta.
5. WIG-64 — 3-dnevni avtobusni izlet na ogled cvetlične razstave na Dunaju. Prijave do 10. avgusta.
6. DOLOMITI — GENOVA — FIRENCE — 5-dnevno avtobusno potovanje v septembru. Prijave do 1. avgusta.
7. INDUSTRIJSKI VELESEJEM V BERLIN — 6-dnevno avtobusno potovanje v drugi polovici septembra. Prijave do 1. avgusta.
8. LONDON—ROTTERDAM — 10-dnevno potovanje z vlakom; prijave do 10. avgusta.
9. PO AVSTRILJI, ŠVICI in ITALIJI. 7-dnevno potovanje z avtobusom v avgustu. Prijave do 1. avgusta.
10. RIM—SAN MARINO 6-dnevno avtobusno potovanje. Prijave do 1. septembra.
11. 8-dnevno potovanje z letalom v Dubrovnik in Sarajevo. Prijave do 18. avgusta 1964.
12. SLOVENSKA KOROSKA — dvodnevno avtobusno potovanje za delovne kolektive in Koroske borce.
13. PO PREKMURJU — tridnevni avtobusni izlet.
14. SLOVENSKE GORICE TRAKOŠČAN — dvodnevni izlet z avtobusom.
15. PLITVIČKA JEZERA — CRIKVENICA — RIJEKA — dvodnevni avtobusni izlet.
16. PO ISTRI — dvodnevni avtobusni izlet.
17. PO DOLENSKI IN BELOKRANJSKI — dvodnevni izlet z avtobusom.
18. PO GORENJSKI PREKO VRSICA NA PRIMORSKO — dvo in večdnevni avtobusni izleti.
19. V KUMROVEC — enodnevni avtobusni izleti.

Pred vsakim izletom obiščite podjetje **KOMPAS — CELJE**. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali.

KOMPAS CELJE posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, letalski in pomorski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS CELJE daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominke filitistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.

Se priporoča **KOMPAS CELJE**
Tomsčičev trg 1 — tel. 23-50

RAZPIS

Železniško transportno podjetje Maribor razpisuje natečaj za sprejem rednih dijakov V DVOLETNO ŽELEZNIŠKO PROMETNO SOLO V MARIBORU v šolskem letu 1964/65

Pogoji za sprejem so:
a) najmanj z dobrim uspehom končan 2. razred gimnazije ali ekonomske srednje šole;
b) zdravstvena sposobnost za opravljanje železniške izvršilne službe, kar ugotovi železniška zdravniška komisija pri sprejemnem pregledu.

Sola izobrazbuje kandidate za poklic vlakovnega odpravnika (prometno-transportnega tehnika) in je v rangu popolne srednje šole. Sprejetim dijakom gredo vse pravice železniških delavcev (delovno razmerje, prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih, režijska vožnja, službena obleka, zdravstveno zavarovanje). Spričevalo o zaključnem izpitu na dvoletni železniški prometni soli v Mariboru je družbeno priznано in daje vse pravice, kakor na ostalih srednjih šolah.

RAZPIS

za vpis v I. razred rudarskega oddelka pri šolskem centru rudarstva Trbovlje-Hrastnik. Vpišejo se lahko učenci z nepopolno osemletko in bodo v koledarskem letu 1964 dopolnili 15. leto starosti. Morajo biti telesno in duševno zdravi ter telesno dobro razviti. Imeti morajo veselje do poklica. Solanje traja tri leta. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se absolventi usposobijo za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače. Za svoje delo prejemajo med učencem poleg otroškega dodatka tudi vajeniško nagrado od 6.000 do 8.000 din in še posebno pridnostno nagrado, ki pa je odvisna od prizadevanosti posameznika. Učenci izven Trbovelj imajo možnost stanovati v posebnih prostorih samskega doma, kjer se jim nudi vsa oskrba.

Mladinci, ki se želijo vpisati v šolo, morajo predložiti šolskemu centru rudarstva prošnjo iz katere naj bodo razvidni osebni podatki. Prošnjo je treba priložiti naslednje dokumente:

- a) zadnje šolsko spričevalo
- b) izpisek iz matične knjige
- c) mnenje šole
- d) potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj)
- e) potrdilo, da prejemajo otroški dodatek

Vpis traja do 1. septembra 1964.

Rudarski šolski center pri RTH Trbovlje

KUPIM

Sod za gnojnico kupim. Antloga Ivan, Mala Pirešica 12, Petrovče.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

11. in 12. julija
MARIAN TISELJ
veterinar
Celje, Savinjska 3/II
tel. 28-71
Od 13. do 17. julija
CIRIL UMEK
veterinar
Kersnikova 37
(vogal Kersnikove in Dečkove ceste)

PRODAM

Skoraj nov bencinski stabilni motor 4 KS prodam. Jakob Pliko, Dragomilo 12, Smarje pri Jelšah.
Plinski štedilnik prodam poceni, Omgled od 10. do 16. ure pri Kocuvan, Cankarjeva ul. 13/1.

TOBI štedilnik — desni, prodam, Zagrad 105. Prodaj ali pa zamenjam malo posestvo za hišo z vrtom. Naslov v upravi lista.
Peč za centralno kurjavo na topel zrak s priključki poceni prodam. Ivnik, Drešinja vas 52.

Zelo ugodno prodam dve veliki betonski koriti, primerni za napajanje živine na vasi. Naslov v upravi lista.
»Plexis« ploščo prozorno kot steklo. 22 m debeline 1,5 mm prodam. Naslov v upravi lista.

Posestvo 4 ha zemlje, oddaljeno 20 minut od železniške postaje prodam za 1.800.000 din. Podgrad 13, Sentjur pri Celju.
Novo trodelno okno, dolžine 1,6 m, višine 1,30 m, prodam. Naslov v upravi lista.

Motorno kolo »Horex« 350 ccm prodam zaradi odhoda na odsluženje vojaškega roka. Stanko Zupanc, Primož 41, Sentjur.
Raztegljivo mizo, ležalno blazino, omaro, kredenco in stole prodam. Miklošičeva 10.
Nova garažna vrata prodam. Vprašati: Glazer, Velenje, pri železniški postaji.

Primo III (6.300 km) ugodno prodam. Naslov v upravi lista.
Ročni stroj za vliivanje plastičnih snovi do 15 g prodam. Edo Flis, Termoplastika, Podplat.

SLUŽBE

Dva pečarska pomočnika za polaganje ploščic na stik in postavljanje kaminov sprejem. Anton Golob, Pečarstvo, Tržič na Gorenjskem.
Krojaško vajenico sprejem. Karl Pajk, Celje, Grčarjeva 4.

Za hišnika ali za hišnico greva v novi blok. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Vodovodni instalater«.
Mizarska vajenica sprejem. Anton Cepin, Celje, Dobrova 8.

Vajenica za ključavničarsko obrt sprejem. Viktor Škoflek, Celje, Kersnikova 39.
Gospodinjstvo pomočnico išče štiricelanska družina. Plača dobra. Naslov v upravi lista.
Skladiščne delavce sprejme takoj »Petrolo« Celje.

RAZNO

Podpisana Valerija Lešnik, delavka v Pivovarni Laško se zahvaljujem Jožetu Deželaku, da je odstopil od tožbe. Besede, ki sem jih izrekla o njem in o Jožefi Ojsteršek dne 21. 6. 1964 so izmišljene in neresečne.
Valerija Lešnik

STANOVANJA

Za dobo enega leta iščem v Rogoški Slatini manjše stanovanje. Najemnino plačam naprej. Ponudbe na upravo lista najkasneje do septembra 1964 pod šifro »Takoja«.
Iščem stanovanje: sobo in kuhinjo, ali večjo sobo. Naslov v upravi lista.

Mlajši učitelj išče sobo. Naslov v upravi lista.
Medicinska sestra išče eno ali dve sobi. Jožica Demšar, Ljubljana, Pokopališka 8.
Dvosobno stanovanje v Celju ali bližini iščem. Plačam za dve leti naprej. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Zanesljivo«.

KINO

KINO »SVOBODA« SEMPETER
Od 11. do 12. 7. 1964: »Madame Sans Gene«, franc.-italijanski barvni film.
15. 7. 1964: Bongo espresso, angleški CSP film.
16. 7. 1964: »Zena v domači halji«, angleški film.

KINO SEVNICA
11. in 12. 7. 1964: »Hudčevo oko«, švedski film.

IZLETNIK

Vabimo vas na naše izlete:

1. ZURICH—LONDON—PARIS—MÜNCHEN 9-dnevno potovanje z vlakom;
2. CARIGRAD—SOFIJA 8-dnevno potovanje z vlakom;
3. FIRENZE—RIM—NEAPELJ—CAPRI—BENETKE—TRST 9-dnevno potovanje z vlakom;
4. PARIS—NICA—MONTE CARLO—MILANO 9-dnevno potovanje z vlakom;
5. KIJEV—LENINGRAD—MOSKVA — potovanje preko BUDIMPESTE z vlakom (spalni in jedilni vagon) — avion;
- 14-dnevno potovanje;
6. ATENE—SOLUN—PELOPONEZ—DELFI 9-dnevno potovanje;
7. BUDIMPESTA 2-dnevno potovanje z avtobusom;
8. DUNAJ — svetovna cvetlična razstava 5 in 4-dnevna potovanja z avtobusom;
9. GRČIJA — 10-dnevna ekskurzija za maturante vseh sol;
10. TRST in BENETKE stalni in večdnevni izleti z avtobusi;
11. KOROSKA 1 in večdnevni izleti z avtobusi;
12. PO GORENJSKI—PRIMORSKI 2-dnevni izleti z avtobusom za kolektive;
15. PLITVICE — dvodnevni izlet z avtobusom za kolektive;
14. PO ISTRI — dvodnevni izlet z avtobusom za kolektive;
15. PO DOLENSKI — dvodnevni izlet z avtobusom za kolektive.

IZLETNIK VAM NUDI:

- organizacijo izletov in prevozov strokovnih ekskurzij z modernimi turističnimi avtobusi po domovini in v inozemstvo;
 - posredujemo vam nabavo potnih listov in tujih vizumov v najkrajšem času;
 - vršimo menjavo valut;
 - vršimo rezervacijo v spalnih vagonih in na JAT avionih, rezervacijah za letni odih;
 - v prodaji imamo avtokarte Slovenije in Jugoslavije, turistične karte Slovenije ter avtobusne in železniške vozne rede.
- Poslovne prostore imamo v Celju na Titovem trgu, številka 5 pri Avtobusni postaji. Telefon 28-41, poštni predal 162.
Se priporoča za cenjena naročila.
IZLETNIK CELJE

Sedaj je se čas...

da si pravočasno izbetete kopalne obleke po svojem okusu

VELEBLAGOVNICA
Ljudski magazin
CELJE

VAŽNO OBVESTILO!

Komunalna banka Celje objavlja tretje veliko NAGRADNO ŽREBANJE

ZA VEZANE HRANILNE VLOGE, VLOŽENE V ČASU OD 1. JULIJA DO 30. SEPTEMBRA 1964

- NAGRADE:
- 6 KOLES
 - 1 RADIO SPREJEMNIK
 - 2 TRANZISTORJA
 - 1 ELEKTRICNI PEKAC
 - 3 LIKALNIKI
 - 1 INFRA PEC
 - 1 JEDILNI PRIBOR

Vlagatelj, ki bodo vložili in vezali znesek 50.000 dinarjev vsaj za dobo 1 leta ali 100.000 dinarjev vsaj za 3 mesece, bodo upoštevani pri nagradnem žrebanju in lahko prejmejo eno izmed navedenih nagrad.

Vezane vloge sprejema Komunalna banka Celje, podružnica Celjska mestna hranilnica in ekspoziture v Zalcu, Mozirju, Slov. Konjicah, Smarju pri Jelšah, Sentjurju, Laškem, Sevnici, Krškem in Brežicah.

Žrebanje bo v mesecu oktobru 1964. Razen žrebanja imajo vlagatelji še to ugodnost, da se njihove vloge obrestujejo po višji obrestni meri od 5,5 do 7%.

Vlagajte pri Komunalni banki Celje, kjer je vaš denar za vas koristno in varno naložen!

KOMUNALNA BANKA CELJE

DELOVNA SKUPNOST ZAVODA ZA SOCIALNO DELO OBČINE ZALEC
razpisuje
za šolsko leto 1964-65 1 ŠTIPENDIJO ZA STUDIJ NA VIŠJI ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE V LJUBLJANI

Prošnje naslovite na Zavod za socialno delo občine Zalec do 31. julija 1964 in priložite: življenjepis, zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o višnji osebnih dohodkov staršev ali skrbnika in o višini otroškega dodatka ter številu štípendije in priporočilo ZMS

UPRAVNI ODBOR SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA CELJE
razpisuje
naslednji prosti mesti:

- 1 INSPICIENT (vodja predstava)
- 1 ELEKTRIČAR

Kandidat za delovno mesto inspicienta mora imeti vsaj osnovno šolsko izobrazbo, kandidat za mesto električarja pa strokovno kvalifikacijo.
Pismene ponudbe sprejema uprava SLG Celje do vključno 15. avgusta 1964

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV VELENJE
razpisuje naslednje štípendije:

1. ZA STUDIJ NA VIŠJI ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE
2. ZA STUDIJ NA FAKULTETI NA ODDELKU ZA PSIHOLGIJO

Prednost imajo maturanti ustreznih srednjih šol in tisti, ki prebivajo na območju občine Velenje in Mozirje.
Pismene prošnje s priloženim življenjepisom in prepisom diplome o absolvirani srednji šoli je do dostavitvi preko pošte ali osebno na Zavod za zaposlovanje delavcev, Velenje, do 30. julija 1964

KMETIJSKI KOMBINA ZALEC — PROIZVOĐNI OBRAT CELJE
razpisuje prosto delovno mesto.

Skladiščnika reprodukcijskega materiala

z naslednjimi pogoji:

1. dokončana nižja šola z dveletno prakso na ustreznem delovnem mestu.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov KK Zalec proizvodnega obrata Celje.
Prošnje treba vložiti do 15. julija 1964 upravi obrata Celje, Miklošičeva 7

OSNOVNA ŠOLA FRANJA VRUNČA CELJE - HUDINJA
razpisuje prosto službeno mesto

Finančnega režiserja

Pogoj: srednješolska izobrazba.
Nastop službe: 1. avgusta.

Kandidati naj vložijo prošnje s kratkim življenjepisom upravi šole Franja Vrunčca Celje - Hudinja

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

TRIJE REKORDI-ŠTIRJE ZA TOKIO

Romanu Lešku, ki je že pred kratkim izpolnil pri skoku ob palici normo za udeležbo na letošnjih olimpijskih igrah v Tokiu, so se zdaj pridružili še trije njegovi društveni tovariši: Draga Stamejčič, Franc Červan in Simo Važič. Hvaležna je ugotovitev, da so vsi trije izpolnili olimpijsko normo na tujih tleh, na mednarodnem atletskem mitingu v Moskvi. Hkrati s tem so postavili tudi tri nove državne rekorde: Važič v teku na 5.000 metrov z odličnim časom 13:50,0, Červan v teku na 10.000 metrov s 29:04,6 ter Draga Stamejčičeva v peterboju s 4.551 točkami. Na mitingu v Moskvi se je izkazal tudi Lešek, saj je s 470 cm zasedel odlično drugo mesto za Čehom Tomašekom ter pred dvojico najboljših sovjetskih tekmovalcev v tej disciplini.

Med novimi rekordi je vsekakor najpomembnejši Važičev v teku na 5 km. Prejšnji rekord je pred sedmimi leti dosegel Mugoša s časom 13:58,8. Zdaj ga je po sedmih letih zamenjal na najvišji stopnici Celjan, katerega so nekateri »poznavalci atletike« zapisali že med... S tem rezultatom je Važič dosegel dvanaesti letošnji najboljši čas na svetu.

VELENJSKI ŠAHOVSKI FESTIVAL

V okviru rudarskega praznika in dneva borcev je bil v nedeljo v Velenju drugi šahovski festival, na katerem je nastopilo nad 500 šahistov iz skoraj vseh krajev naše republike. Tako so v medsebojnih spopadih nastopili šahisti Ljubljane in Maribora, Dolenjske in Kopra ter Gorenjske in Celja. V tem srečanju so Celjani izgubili s 43:42 točke. Zaradi slabe organizacije festivala pa je vprašanje, če so Celjani ta dvoboj v resnici izgubili, saj je tekmovalje potekalo brez zapisnikov in točne evidence o posameznih partijah. Zato bodo organizatorji morali v prihodnje misliti tudi na boljšo organizacijo.

P.

DVE TRETJI IN ČETIRTO MESTO

Po šest najboljših atletskih mladinskih ekip se je v nedeljo na treh borilnih srečanjih tekmi za naslov državnega prvaka. Vtem ko so se starejši mladinci srečali v Celju, je bilo finale zveznega ekipnega tekmovalca za mlajše mladince v Mariboru, za mladince pa v Zagrebu.

Na vseh treh finalnih tekmovaljih so nastopili tudi mladi člani in članice celjskega atletskega kolektiva. Vtem ko smo bili prejšnja leta vajeni, da smo o Kladivarjevih mladinskih ekipah več ali manj ali vsaj v pretekli meri govorili o prvakih, pa se je zdaj zgodilo to, da sta moški vrsti osvojili tretje, ženska ekipa pa četrto mesto. Navzlic temu moramo govoriti o uspehu, ki so ga dosegli

KLADIVAR PRED NAJVEČJIM USPEHOM

Nogometiški Kladivarja so prvo zapreko v kvalifikacijah s tem tekmovalcem vstop v drugo zvezno ligo preskočili uspešno. Neodločen rezultat 1:1, ki so ga dosegli v Karlovcu proti istoimenski enajrici, je zelo optimističen pred drugim, povratnim srečanjem, v nedeljo v Celju. Če sedito po poteku igre v Karlovcu, potem so igralci Kladivarja favoriti v odločilnem dvoboju. Nedeljska tekma bo dala odgovor na vprašanje, kdo bo novi član druge zvezne lige: Kladivar ali Karlovac. Celjani imajo tolikrat lepo priložnost, da dosežejo največji uspeh nogometista, saj v takšni konkurenci, kot se ponuja zdaj, ni nastopilo še nobeno celjsko nogometno moštvo.

Celjani so favoriti, toda navzlic temu ne kaže podcenjevati pomena povratnega srečanja in moštva, ki ima večje izkušnje v borbah za točke. Prednost domačega igrišča in gledalcev naj dasta domačim igralcem le večjo pobudo in oporo, vse ostalo pa bodo morali opraviti člani moštva. Upajmo in želimo, da bodo v tej težki preizkušnji uspeli in tako dosegli dolgoletno željo vseh, ki radi sledijo dogodkom na nogometnih igriščih.

Povratna tekma med Kladivarjem in Karlovcem se bo v nedeljo, 12. t. m. začela ob 17. uri. Srečanje bo na Glaziji. Da bi se izognili gneči pred blagajno, je predprodaja vstopnic že v teku in sicer vsak dan med 9. in 11. ter 16. in 18. uro na Glaziji.

Z novim rekordom je Červan na memorijalu bratov Znamenski v Moskvi zabeležil še en pomemben uspeh — v borbi z uro in tekmeči je premagal celo svetovnega prvaka na tej progi, sovjetskega tekmovalca Bolotnikova. Sicer pa je tako kot Važič tudi Červan priteknel v cilj kot četrti.

Vsem štirim članom AD Kladivarja, udeležencem mednarodnega mitinga v Moskvi, k uspehu iskreno čestitamo in jim želimo še novih podvigov. Bravo Važič, Červan, Stamejčičeva in Lešek! —mb

HOKEJ NA TRAVI

Prejšnjo soboto sta bili v Celju prijateljski tekmi v hokeju na travi. Celjani so gostili mladinsko in člansko moštvo zagrebškega Elektrostroja. Vtem ko se je dvoboj mladinskih moštev končal z zmago ekipe HDK Celja 4:1, so v članski tekmi zmagali gostje s 4:2.

LUBEJEVA IN KOLNIK

Državno prvenstvo v atletskih mnogobojih, hoji in štafetah, ki je bil o v soboto in nedeljo v Subotici se je uspešno končalo za dva člana AD Kladivarja. Tako je v peterboju za ženske zmagala Marjana Lubejeva s 4258 točkami, v deseterboju pa Mirko Kolnik s 6791 točke.

Pred tem je Marjana Lubej dosegla odlični rezultat še na domačem preglednem nastopu — stometrsko progno je namreč premagala v času 11,9 sekund!

ROKOMET

PRAGA : CELJE
25:11

Simo Važič

NASTOP ŠOLANIH PSOV V ROGŠKI SLATINI

V nedeljo, 12. t. m. bodo člani celjskega kluba za vzrejo športnih in službenih psov nastopili s svojimi zvestimi prijatelji v Rog. Slatini. Nastop bo na travniku med hotelom Trst ter kopališčem. Prikazali bodo vaje ubogljivosti, vaje z orodjem in zaprekami, napad in obrambo ter več demonstracij o praktični uporabi šolanega psa. Nastop se bo začel ob 17. uri.

CELJANKE DRUGE

V organizaciji posebne komisije pri občinskem strelskem odboru v Celju je Strelska zveza Slovenije izvedla v soboto, 4. t. m. na strelišču pri Petričku tradicionalno tekmovalje ženskih ekip v streljanju z malokalibrsko puško. Kakor prejšnja tovrstna tekmovalja, tako so tudi sednje posvetili dnevu borcev. Na tekmovalje je prišlo dvanaest ženskih občinskih ekip.

Rezultati: 1. Ljubljana-Center 968, 2. Celje 929, 3. Maribor-Tezno 916 itd. Posameznice: 1. Jeglič (Maribor-Tezno) 267, 2. Stern (Maribor) 261, 3. Kastelic (Ljubljana) 253, 4. Zelj (Celje) 249. itd.

I. P.

ODBOJKA IN NAMIZNI TENIS V PREBOLDU

V nadaljevanju športnih iger v Preboldu, v okviru občinskega praznika sedmega julija, sta bili na sporedu tekmovalji v odbojki in namiznem tenisu. Zlasti veliko zanimanje je bilo za odbojko, saj so nastopile ekipe iz Braslovč, Sempetra, Gomilkega in Prebolda. Zmagali so igralci z Gomilkega, ki so s tem osvojili tudi prehodni pokal, druga je bila ekipa iz Sempetra, tretje pa Braslovčev.

V namiznem tenisu so zmagali igralci iz Zalca pred Preboldom in Petrovcami.

ŠPORT V PREBOLDU

V okviru praznika žalske občine, 7. julija, so bila v Preboldu različna športna tekmovalja, ki jih je pripravil in izvedel domači Partizan. V tej zvezi je treba dati vse priznanje domačim telesnovzgojnim delavcem; moramo pa povedati še to, da so s prostovoljnimi delom zgradili dve asfaltni igrišči. Tako so člani preboldskega Partizana opravili 3.000 ur prostovoljnega dela. Posebno pohvalo pa zaslužijo zlasti predsednik društva, tov. Peter Tratnik, ki ima vse zasluge za tako živahno športno dejavnost.

Prvi dan športnega tedna je bilo na sporedu plavanje, popoldne pa spretnostna vožnja motoristov in mopedistov. Razen domačinov so se v plavanje pomerili tudi člani celjskega Neptuna.

Rezultati pa so bili naslednji: Moški: 100 m prosto: Kovačič 1:10,0, 100 m prsno: Matijević 1:34,0, 50 m hrbtno: Dolžan 38,6, 50 m metuljček: Matijević (vsi Neptun) 37,8, 50 m prosto: Vozlič (Prebold) 36,3, štafeta 6x50 m: Neptun 1 3:36,5. Ženske: 50 m prsno: Pipan 46,0, 50 m prosto: Zupanc (obe Neptun) 37,2.

V tekmovalju mopedistov je na 6 km dolgi progi zmagal Kari, Miklov iz Braslovč pred Marjanom Vidmarjem iz Prebolda. Med motoristov pa je najboljši čas dosegel Darko Novak iz Polzele.

PRIZNANJE

Ob 15-letnici Rokometne zveze Slovenije je bila pred dnevi v prostorih Okrajne zveze za telesno kulturo v Celju svečanost, na kateri je predstavnik republiškega rokometnega foruma izročil nekaterim najbolj prizadevnim rokometnim funkcionarjem lepe plakete v znak priznanja za njihovo dolgoletno prizadevanje. Plakete so dobili: Janez Škrlec, Vlado Pocač, Jože Kuzma, Janez Zakrajšek, Pavel Bukovc in Franc Ramskugler.

TENIŠKA ŠOLA

Teniška sekcija HDK Celje je razpisala teniško šolo za začetnike, mladince in pionirje obeh spolov. Šola bo začela s delom v ponedeljek, 13. julija in bo trajala vse do sobote, 25. t. m. vsak dan, razen nedelj in praznikov. Šolanje bo v dopoldanskih urah od 7.30 do 8.30. Prijavnina in šolsina skupaj znašata 100 dinarjev. Prijave sprejema vodstvo teniške sekcije na igrišču ob Ljubljanski cesti. Vsak udeleženec tečaja mora s seboj prinesiti reket.

KDO BO ČLAN II. ZVEZNE NOGOMETNE LIGE — KLADIVAR ALI KARLOVAC? ODLOČENO BO V NEDELJO, 12. JULIJA OB 17. URI V CELJU NA GLAZIJI.

- Sem in tja po Celju -

CELJSKI TURIZEM

POD DROBNOGLEDOM

Turistična sezona se bliža svojemu višku. Ker nas je zanimalo, kakšno je stanje v obeh celjskih hotelih, smo se obrnili na upravo Evrope in Celeie, da bi nam posredovali najbolj zanimive podatke.

Miloš Planinšek, direktor hotela Evrope, je poudaril, da se pri njih za malenkost pozna povečanje direktnih avionskih linij, kar povzroča zmanjšanje avtomobilskega prometa in s tem manjši priliv tujih gostov. Sicer pa podatki za prvi del sezone kažejo zelo dobre rezultate. Vsega je bilo od januarja do vključno meseca junija 5635 gostov — za 454 več kot v lanskem letu. Število nočitev pa se je od lanskih 7494 povečalo za 221. Domačih gostov je bilo 5038 in jih je v primerjavi z letom 1963 kar 279 več. Tudi število domačih nočitev se je povečalo in to za 227. Nekoliko manj ugodni so podatki za tuje turiste. Malenkostni padec je v številu gostov. Vidno je, da je bil priliv domačih gostov večji, število tujih obiskov pa kaže tendenco upadanja.

Največji obisk gostov je bil v mesecu maju: 1019, a najmanjši v januarju. Med tujci so na prvem mestu Avstrijci, ki jih je bilo 339, sledijo pa Italijani; Zahodni Nemci in drugi. Kljub 85 % zasedenosti pa v Evropi upajo še na boljše rezultate, še posebno glede na izdatno jesensko propagando, ki so jo posredovali preko

mnoгих potovalnih agencij v Avstrijo, Italijo, Švico, Švedsko in še v mnoge druge države. Podjetje sklepa poslovne pogodbe preko turističnih agencij kot zelo uspešna pa se je pokazala oblika neposrednega sodelovanja.

V hotelu Celei je stanje malo slabše. V prvih šestih mesecih je bilo 6383 gostov, to je za 1035 več kot lani v istem obdobju, in 8810 nočnin, to je za 1924 več. Zanimiv je podatek, da je bilo v prvem tromesečju za 257 gostov več kot v drugem. V marcu je bilo največ domačih gostov: 916 in 1281 nočnin, medtem ko so bili v maju na prvem mestu tujci: 420 in 601 nočnina. Med tujci je bilo največ Avstrijcev, 749, slede pa jim Italijani in Zahodni Nemci. Po podatkih je hotel 60 % zaseden, upajo pa na boljše v naslednjih dveh mesecih. Predvidevajo še, da bi ob koncu julija začel delovati satirični kabaret; a zaenkrat so to le še načrti.

Trenutno ostaja upanje na lepše čase. Zanimivo bo pregledati podatke in dejstva ob zaključku sezone.

J. Volfand

ŠOFER NI LAHKO BITI

Šoferja IVANA TRATNIKA, zaposlenega pri Prevozništvu Celje, sem srečal na cesti Dolič—Vitanje. S svojim avtomobilom je vozil premož proti Fužinam. Kratek postanek sem izkoristil za majhen razgovor.

— Kako se počutite kot šofer na cesti? — Dobro! toda ker narašča promet, moramo biti šoferji res previdni. Sicer pa šofer ni lahek poklic, saj je star pregovor pravi, da je šofer z eno nogo v grobu, z drugo pa v ječi.

— Ste že imeli kakšen karambol? — Po svoji krivdi še ne, toda dogodka, ki se mi je pred leti zgodil v Laškem ne bom pozabil; na preglednem ovinku se je zaletel v moje vozilo motorist brez vozniškega dovoljenja. Bil je tako poškodovan, da je ranam podlegel. Prav zato sem sedaj še bolj previden.

— Pa še vaše želje? — Največja je ta, da bi bilo čim manj nesreč, osebna pa, da bi čimprej imel svojo hišo.

F. Jurač

RADIO CELJE

V tednu od 13. do vključno 19. julija bo imela celjska radijska postaja naslednji spored:

Celjska kronika je vsak delavnik na sporedu ob 17.00, obvestila ob 17.10, plošče po željah ob 17.35, zabavna glasba in reklame pa ob 17.45. Razen tega se bodo zvrstile še naslednje oddaje:

ponedeljek, 13. julija: 17.15 zabavni vokalni ansambli, 17.25 športni pregled;

torek, 14. julija: 17.15 narodne v priredbi kvinteta Avsenik, 17.25 mladinska oddaja; sredo, 15. julija: 17.15 nekaj solistične glasbe;

četrtek, 16. julija: 17.15 zagrebški pevci zabavne glasbe, 17.25 radijska univerza; petek, 17. julija: 17.15 dalmatinske pesmi, 17.25 turistična oddaja; sobota, 18. julija: 17.15 za prijeten konec tedna;

nedelja, 19. julija: 12.00 pogovor s poslušalci, 12.10 obvestila, 12.15 naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 ansambel Benny Goodman in Stanley Black ter reklame, 12.45 Milan Božič: Celjska četa.

KDO MU JE KRIV?

— Nič nisem spal, niti očesa nisem zatisnil — je tožil gost v hotelu.

— Sami ste krivi — ga je zavrnil sosed. — Če želi človek zaspati, mora oči zapreti.

Naučite se plavati

Te dni je okrajna zveza za telesno kulturo v Celju izdala tretjo številko svojega glasila. Ta ugotovitev bi sicer ne bila toliko pomembna, če bi Bilten ne bil v celoti posvečen plavanju, oziroma akciji — naučite se plavati.

Gre namreč za pobudo in akcijo, ki je vznikla že lani; pa zaradi zaposlenosti ni rodila zaželenih uspehov. Prišla je prepozno, pa tudi telesnovzgojna društva je niso vzela preveč resno, četudi bi lahko v isti sapi ugotovila, da imajo med svojimi mladimi člani in ostalimi, zlasti mladimi prebivalci kraja, na katerem območju delujejo, preveč takšnih, ki ne znajo plavati in se bojijo vode. Ugotovitev o številu neplavalcev so porazne in naravnost zaskrbljujoče; to tembolj, ker imamo zlasti v celjskem okraju v večini primerov idealne pogoje za plavanje, pa naj bo to v bazenih, jezerih, rekah ter potokih.

Kot rečeno, lanska akcija — naučite se plavati — ni rodila pričakovanih rezultatov. Zato je okrajna zveza za telesno kulturo v Celju s tretjo številko Biltene opozorila na

dolžnost, ki veže vsa telesnovzgojna društva, športne in partizanske organizacije. Priporočila je vsem svojim osnovnim organizacijam, da zlasti zdaj, v času glavnih šolskih počitnic, pripravijo tečaje za neplavalce pa tudi za tiste, ki že znajo plavati, pa bi se radi naučili kravla in drugih slogov plavanja. Pri tem pa naj se ne omejujejo samo na svoje člane, temveč naj v te tečaje zajamejo vse, ki bi se radi naučili plavanja. Naj bo to akcija, ki naj izpopolni delo vseh telesnovzgojnih organizacij v poletnih mesecih. Prav bi bilo, da bi se tega dela lotila tudi športna društva in v okviru izletov svoje pripadnike povežala zabavno s koristnim.

V tretji številki Biltene okrajne zveze za telesno kulturo so hvaljezni napotki za organizacijo in izvedbo tečajev za neplavalce; v njej pa je tudi opis prenekaterih iger v vodi.

Upajmo, da bo pobuda okrajne zveze za telesno kulturo v Celju naletela na veliko razumevanje in da bomo tudi mi v tem času prejeli veliko poročil o delu plavalnih šol in podobno.

M. B.

Na otokih in v Washingtonu so lovili sapo: — Japonski oddelki v naši armadi? Smešno! Nezaslišano!

Toda našel se je mož, ki ni mislil tako. Bil je mož, ki je to nenavadno ljubezen do domovine znal ceniti. To je bil predsednik Združenih držav Roosevelt. Ko je prebral Whipplev predlog, je izjavil: — Patriotizem nima nobene zveze z barvo kože. O tem odloča srce! —

— 0 —

Toda na Hawajih je bil odpor proti japonskim enotam še vedno zelo hud. Oficirji so bevskali:

— Radovedni smo, kateri oficir bo šel v bitko z Japonci za hrbtnost?

— Jaz, major Whipple, je odločno odvrčal sumničanja Whipple.

— Prav prevzemite poveljstvo nad rumenci, je dejal poveljujoči general cinično in dodal: — Želim vam, dragi major, da v tej vojni ne padete zaradi krogle v hrbet. —

Whipplev bataljon, ki je imel številko 222 in ko so mu poveljevali oficirji hawajske narodnosti, se je izuril za boj v državi Mississippi in v Camp Bulwerju.

Ko je ob neki priliki vojak Goro stopil v stranišče, ki je bilo označeno za belce, ga je nahnul neki civilist:

— Poberi se od tod, ti posrani Jap!

Goro, ki ga je sicer bil sam ponos, je požrl žalitev in se umaknil. Podobne izkušnje so si nabrali tudi drugi tovariši iz bataljona 222. Med fanti je podtalno vrelo, toda zvečer je major Whipple ukazal zbor.

— Možje, je govoril pred vzravnanimi fanti, vaša naloga je, da postanete najboljši vojaki v armadi strica Sama. Tako boste dokazali, da ste zanesljivi državljani. Nič, prav nič vas od tega cilja ne sme odvrniti. Če ljudem v Missisipi delate špas, da vas obvevkajo, držite jezik za zobmi in požrite žalitve! —

— In če vam takle razcapanec zabrusi v zobe, da ste rumena krivogleda opica, je tudi to treba požreti? Tako je vprašal eden iz vrste.

— Ljubi bog, da! Požreti morate tudi to, je grmel major — Saj vendar ne boste zaradi takih cepcev tvegali bodočnost tristoštosih Japoncev, ki živijo po Združenih državah preplašeni kot zajci v svojih kočah in v taboriščih? Ne bodite bedaki, fantje!

— Mislim, da bomo mogli požreti še tako debele. Bomo pač morali, je zagodrnjal plečat narednik na začetku vrste.

Čez nekaj časa je prezident Roosevelt prebral poročilo majorja Whippla o izrednem zadržanju bataljona 222. Vprašal je svojega pritočnika, če je to enota, ki jo vodi Whipple. Ko mu je častnik potrdil domnevo, je Francklin Roosevelt dejal:

— Prepričan sem, da bomo o majorju Whipple in njegovih fantih še slišali.

— Seveda, je dostavil pritočnik, pravkar je bataljon na poti v Italijo.

Dvesto dvaindvajseti bataljon je priplul v jeseni v vode pred italijanskim škornjem ter se izkrcal pri Salermu. Nemudoma so jih poslali v bitko. Bil je to čas »centimetrške ofenzive«, ko so se zavezniške čete zagrizeno kot volkovi, pa vendar po polže pomikale v smeri Neaplja in Rima. Whipplevi fantje so zadevali ob močne utrdbe na vsakem kilometru.

Nek vojni poročevalec je kmalu odkril japonski jurišni bataljon, ki so ga premeščali zdaj sem zdaj tja in ga postavili za nasprotnike najbolj elitnim in trdovratnim četam v nemški

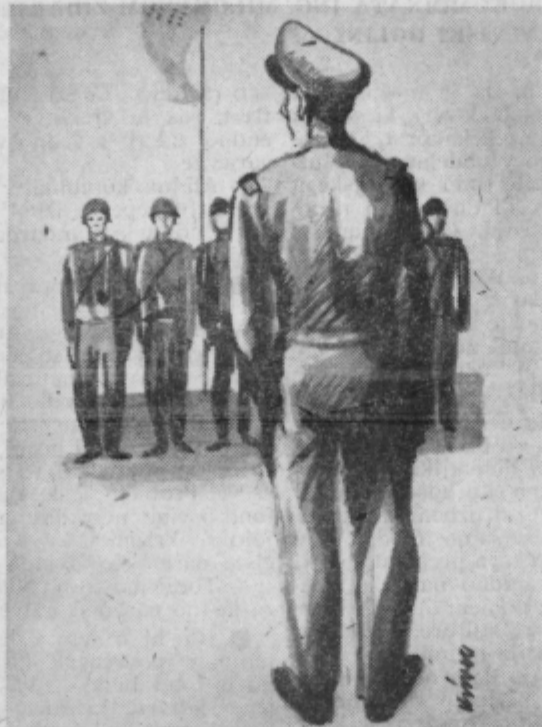
obrambni liniji. Vedno znova so v svet prihajale časopisne vesti:

Kratkonogi in črnooki hudiči zmorejo nemo-goče!

Kot bi se zarili s kremplji v zemljo in kamen in se z zobmi pregrizli skozi utrdbe zmagajo tam, kjer tudi najbolj pogumni odnehajo.

Tako je svet polagoma zvedel, da na najbolj trdovratni fronti zahodnih zaveznikov bije boj tudi skupina mladih Japoncev. Zadeva je odjeknila senzacionalno, kot če bi v Evropi slišali, da se v vrstah francoskih partizanov bori skupina Prusov.

Nekoč je tak vojaški dopisnik naletel na Goro in ga vprašal:

— Narednik Sakagawa, zakaj ste včeraj jurišali med hiše, za katere ste vedeli, da so polne Nemcev?

— Mi moramo. Mi moramo biti dvakratni boj. Mi se borimo na dveh frontah. Borimo se proti Nemcem in za vsakega Japonca, ki živi v Ameriki!

— Kot kaže ste na najboljši poti, da na tej dvojni fronti tudi zmagate! Tako je zaključil časnikar in tako je tudi zapisal na koncu svoje reportaže pod naslovom »Na dvojni fronti«.

Major Whipple je bil vesel poguma in odločnosti svojih mladih mož. Vendar jih je pogosto svaril:

— Vedno nam ne bo šlo tako gladko. Enkrat se bodo Nemci prekleto trdo zasidrali. Potem bomo šele videli, če smo res tako dobri, kot o nas pišejo fantje od časopisov.

To se je tudi zgodilo — pri Monte Cassinu.

Nemci so tu razpostavili svoje najboljše divizije in se zazidali za močne utrdbe, ki so bile zadnja utrjena postojanka na frontni črti pred Rimom. In tu je bilo določeno bojišče za mlade Japonce.

Dvaindvajsetega januarja 1944 se je major Whipple s svojim bataljonom ustavil kak kilometer in pol vzhodno od reke Rapido:

— Onstran reke, dragi fantje, je najmočnejša utrdba tega sveta. Nemci jo imenujejo »Gustav Stellung«. Nemci so prepričani, da tudi miš ne bo mogla čez. Njihov ogenj naj bi se iz šestih strani vsul na vsakogar, ki bi to poskušal... Naša naloga je jasna in enostavna. Pojutrišnjem zjutraj bomo napadli!

Na predvečer velikega napada so se Goro, Tadao in še štirje možje odpeljali v noč. Njihova naloga je bila, da se temeljito spoznajo z lego in močjo nemških obrambnih položajev. Za prvo žično prepreko je bil močvirni travnik ves prepleten z odtočnimi kanali. Ves ta teren je bil pod udarom nemške artilerije. Fantje so spoznali, da se bo tu na njihove tovariše naslednje jutro vsula morilska toča iz mitraljezkih gnezd, kajti v temi je Goro videl po tri metre visok betonski zid z grozečimi strelnimi linami.

— Fantje se jutri ne bodo mogli prebiti čez te zidove, če bodo sploh do njih prišli. Poglejmo če ni tu vmes kakšna luknja.

Sestorica se je splazila neslišno čez zidovje v suh rovak reke Rapido. Blatni, premraženi, so drsli čez jarek, ki je bil vsaj dvajset metrov širok in se ozirali na bližnje bunkerje od koder se je vsak čas lahko vsula toča svinca. Zeblo jih je, toda dregetali so tudi od strahu. Toda kaj je pravi strah so spoznali šele takrat, ko so bili na drugem bregu subega rečnega korita. Za navpičnim nasipom, ki je bil vsaj pet metrov visok, so zagledali več vrst žičnih ovir, ki so bile posejane z minami. Goro je zase razmišljal, da bi noben general na tem svetu ne pošiljal svojih ljudi čez reko Rapido. Hkrati pa si je dopovedoval, da nekdo mora biti, ki bo to storil. Na vsak način bi bilo treba videti kaj ima sovražnik še za bregom. Fantje so mu pomagali v strmino...

Potreboval je skoraj uro, da se je centimeter za centimetrom priplazil skozi žično oviro. Na dobice je obehal majhne koščke blaga, da bi našel pot nazaj. Ko je ležal v strelskem jarku ob blatni cesti, je nenadoma šinil čezenj širok snop svetlobe orjaškega žarometa. Goro je zadržal dah. Le oči so izkoriščale slepečo svetlobo in tipale po okolici. Pred Gorom je kipel v zrak skalnat hrib. Na vrhu teh skal pa se je kot jastrebovo gnezdo šopiril samostan. Goro je vedel, da se bo naslednje jutro moral njegov bataljon pretolči skozi vse to, kar je to noč videl. Njegovih tovarišev ne bo skrivala noč in pot bodo mogli prehoditi v toči granat in svinčenk. Goro je samo slutil, da je to najhujši frontni odsek, kar so jih imeli Američani v drugi svetovni vojni pred seboj. Groza ga je spreletavala po hrbtnu, ko si je zamislil nad jutrišnjim dnevom. Tiho se je splazil nazaj do svojega brata in četvorice. Okoli polnoči so se izvidniki vrnili v bataljon. Goro je poročal komandantu Whipple:

— Zelo hudo bo, toda narediti se bo dačo.

»Strokovna« previdnost

Tovariš Pšeničnik se je odločil, da si zavaruje težko prigranano hišico s strelovodom. Zmenil se je s podjetjem »ZABLISK«, da mu opravijo delo. To pomeni, da se je zmenil z glavnim direktorjem, tehničnim direktorjem, pomočnikom direktorja et cetera. Po nekajkratnih posredovanjih se je zglasil pri njem strokovnjak, ki bi naj napravil strelovod.

»V redu, tovariš Pšeničnik« je dejal, ko si je ogledal ostrešje in okolico. »Kako pa naj to napravim?«

»O, tovariš, tega pa ne vem!« se je odrežal Pšeničnik. »Vi ste strokovnjak, vsaj menim, ker so vas poslali po mojem naročilu. Napravite, če pa ne veste...? Prosim, črno kavico, pa na svidenju! Naj pride drugi iz vašega podjetja.«

Oni je začudeno pogledal, se še nekaj motovili okoli hiše in nenadoma zginit kar brez črne kave. Čez dva dni je prišel drugi.

»Oprostite, tovariš Pšeničnik zadnjič je bil tu kolega, ki se s strelovodi še ni dosti ukvarjal. Bomo pa zdaj skušali napraviti.« Tudi novi strokovnjak si je ogledal hišico. »Veste, tovariš, ogledajte si. Ko boste opravili z ogledom, se oglasite pri meni tu onkraj ceste, kjer delam, da se zmeniva. Samo prosim, ne tako kot zadnjič,« je povabil tovariš Pšeničnik.

In čudno! Novi strokovnjak se sploh ni zglasil pri tovarišu Pšeničniku. Ves obupan se je Pšeničnik vračal domov ob dveh. Na tihem je menil, da strelovod morda že štrli na strehi, toda to so bile le tolažilne sanje.

Po ponovnem telefoniranju je čez nekaj dni vendar prišel »pravi mojster«. Ogledal si je hišico, se veselo nasmejal in dejal: »O, to pa bo šlo čisto enostavno. Odvod bomo poleg nili tam čez, jarek tu; to bo res kmalu gotovo.«

»Pa res! Samo napravite,« je tekel z rahlim dvomom tovariš Pšeničnik. Nikakor ni mogel verjeti. Kaj hočemo! »Veste navsezadnje sem srečen, da se prva strokovnjaka nista niti lotila dela. Mnogi nimajo take sreče« se je nazadnje prisrčno smejal Pšeničnik.

-ski

ANEKDOTE

LIZST IN DAMA

Znan komponist in virtuoz Franc Lizst je po nekem koncertu na vprašanje dame, če se pianist mora roditi, odgovoril takole:

— Vsekakor draga gospa. Če se ne rodi, ne more niti na klavirju igrati.

MILO ZA DRAGO

Angleškega pesnika Thomasa Moora je zbedel neki domišljav lord:

»Ali je res, da je bil vaš oče samo trgovec?«

»Res.«

»Ali bi ne bilo bolje, če bi ga posnemali?«

»Vaš oče, sir, je bil dobro vzgojen gentleman, kajne?«

»Seveda!«

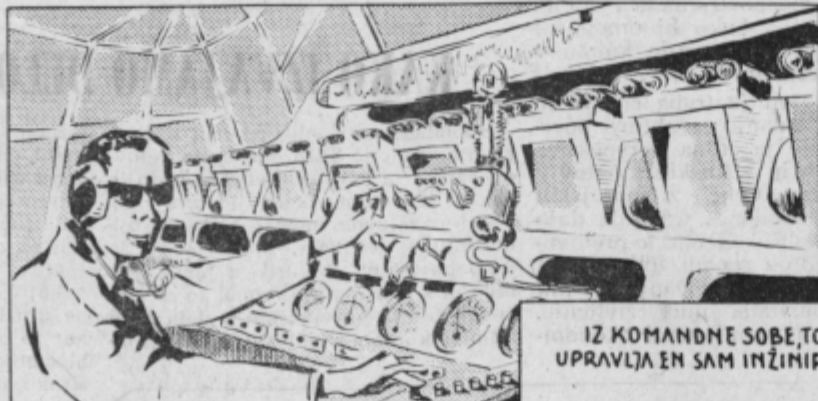
»Zakaj ga potem ne posnemate?«

VLADAR GRČIJE

Atenski politik Temistokles je nekoč dejal da njegov sinček vlada Grčiji.

»Kako to? so ga začudeno vprašali.«

»Cisto preprosto,« je odvrnil državnik. »Atene vladajo Grčiji, jaz Atenam, moja žena ukazuje meni, najin sinček pa moji ženi.«

KOOPERACIJA SE MORA RAZVIJATI NAPREJ, DA NE BI POSTALA ZAMRZNJENA KATEGORIJA, KI NE MORE PRERASČATI RAZVOJNIH ETAP. SOCIALIZACIJA KMETIJSTVA NE SME BITI ENO-STRANSKA. NOVA DELITEV DELA BO OMOGOČILA, DA POSTANEJO LJUDJE OB DELU SPECIALISTI ZA DOLOČENO PROIZVODNO PANOGO. KMET NE SME ŽIVETI V PREPRIČANJU, DA MU SAMA LASTNINA NUDI ŽIVLJENJE.

HMELJ IN ŽIVINA - STANDARD SAVINJSKE DOLINE

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM ŽALSKEGA AGROKOMBINATA ING. MILOVANOM ZIDARJEM
O KMETIJSTVU V SAVINJSKI DOLINI

— Žalski kmetijski kombinat spada po velikosti in proizvodnji med največje v Sloveniji. Za naše bralce bi želeli zvedeti kaj več o njegovem perspektivnem razvoju.

● »V Sloveniji je pet večjih kmetijskih kombinatov: Emona, Pomurka, KK Ptuj in KK Ormož. Mednje spada po svoji proizvodnji in velikosti tudi naš. Letos posedujemo v lastni proizvodnji 4240 hektarjev površin. Od tega je v operativni proizvodnji 3300 hektarjev in 940 hektarjev gozdov. Po lanskoletnih instrumentih je znašal bruto dohodek preko 13 milijard dinarjev.«

— In kooperacija?
● »Letos združujemo v kooperaciji z individualnimi kmetovalci okrog 1000 hektarjev površin. To so predvsem površine zasajene s hmeljem. K temu ne štejemo kooperacije v živinorejski proizvodnji.«

— Torej zajema kooperacija v glavnem proizvodnjo hmelja?

kategorija, ki ne bi preraščala razvojnih etap.«

— Ali so te »razvojne etape« odraz pogojev in možnosti?

● »Gospodarski sistem, ki ga nekaj let izvajamo, postavlja v ospredje učinkovitost dela. Vsak nov učinkovit del pomeni nov — dinar!«

— Iz tega izhajajo potem rekonstrukcijske potrebe?

● »Točno. To je rekonstrukcija in kompleksiranje hmeljišč ter uvedba mehanizacije.«

— Velik del doline je v teh letih bil arondiran. Ali je kompleksiranje v zaključni fazi?

● »Do letošnjega leta smo združevali predvsem parcele, ki so bile neposredno med kompleksi ali v kompleksih, ki so nujno zahtevale sodobne, cenejše načine obdelave, uvedbo mehanizacije. Ker pa je bilo

govorim o njih. Da je možna taka kooperacija, da bodo vsi, ki so bili ob arondiranju, ali kakorkoli prizadeji, sprejmejo v obdelavo hmeljišča. Z arondacijo smo kmetijskega proizvajalca rešili davkov in nepotrebnega trpljenja. On postane s prenosom lastninskih pravic kooperant, saj ima lahko isto parcelo v obdelavi, vendar z našo strokovno in strojno pomočjo in njegovim strokovnim in ročnim delom.«

— Kaj pa v primeru, da kmet nima delovne sile?

● »Opadanje delovne sile v kmetijstvu je eden od bistvenih vzrokov rekonstrukcije. Pomanjkanja delovne sile je očitno. Če hočemo hmelj obvarovati v tej družbeni strukturi, saj je v dolini še samo 16 odstotkov aktivnega kmečkega prebivalstva, ki iznad 55 let rapidno narašča, mladina pa upada, pomeni da bi čez par let ostali brez te kulture. Zaradi tega je socializacija nujna.«

Vse, ki nimajo delovne sile in ne zemlje, bomo vključili v živinorejsko proizvodnjo. Po arondaciji je ostalo ogromno neizkoriščenih objektov, ki so pripravni za vzrejo živine, prašičev ali perutnine.«

— Torej ima kmet možnost izbire?

● »Kmet se mora zainteresirati in specializirati za dve proizvodnji: hmeljarstvo ali živinorejo in to v kakršnikoli obliki, ali da proda, ali da v zakup. Če potem stopi v delovno razmerje ali kooperacijo na določenih kompleksih, ostane pri istem, saj je oproščen nekaterih davkov, je socialno zavarovan, ob povečanju produktivnosti pa se mu dohodki povečajo. Proces socializacije je pozitiven tudi v tem, ker daje možnost kooperantu na novih kompleksih za pravilno in popolno kooperacijo. Obenem pa ga le-ta vključuje v delitev dohodka.«

— To so možnosti kmeta v dolini. Kaj vi mislite, kako bi omogočili boljše življenjske pogoje kmetu v višinskih predelih?

● »Predvsem je treba energično spremeniti sedanjo strukturo površin. Po moje je edina perspektiva teh srednjih in višinskih kmetov v specializaciji. Cene živinorejskih proizvodov so danes take, da dajo primerni zaslužek. Treba je prelomiti bojazen pred socializacijo. Kmet ne sme živeti v prepričanju, da mu že sama lastnina nudi življenje. Pred očmi moramo imeti ekonom-

sko računico. Če izračunamo vložen trud, čas in sredstva, se nam zdi čudno, zakaj še vedno vztrajajo pri garanju.«

— Ali ima kombinat v svojem programu ukrepe za izboljšanje delovnih pogojev in standarda teh kmetovalcev?

● »Kot sem že prej navedel, sem prepričan, da je rešitev v delovnem procesu. Možnosti živinoreje, predvsem govedoreje, so idelane. V dolini se je več kmetovalcev, nekdanjih hmeljarjev, odločilo za svinjerejo. Dosedanji uspehi so izredni, saj dosega tudi po 64 kilogramov prirastka mesečno. Tu so velike rezerve. Problem je le, da je osnovni fond živine nekaliteten. Prevladujejo še križanci. Ze letos uvajamo čisto pasemsko živino.«

— Torej boste v bodoče skrbeli za lastno pasemsko živino?

● »Če bi iz leta v leto s hitrim tempom povečevali čistokrven osnovni fond, bi že do 1970. leta lahko izmenjali vse križance. Povečati bi morali tudi stalež pitancev.«

— Kakšni so pogoji in možnosti kooperacije v živinorejski proizvodnji?

● »Glede na to, da imamo v lastni proizvodnji ogromno krmno bazo, saj pridelamo preko tisoč ton žita, vrtnin in krompirja okrog 700 ton, ostale zelenjave 1000 ton, krme in detelje 1340 ton, sena 6360 ton in da je paše za 8500 ton ter silaže, sveže krme in pitnika preko 10.000 ton, in da imamo lastno mešalnico, bi lahko nudili kooperantom razna krmila, skrbeli za podrastek in veterinarsko službo. Ze letos smo nabavili tudi majhne strojne kosilnice, ki jih prodajamo kmetovalcem na tri letna posojila.«

— Kaj pa prašičereja in kokošereja?

● »Tu so pa še večje možnosti. Z manjšimi adaptacijami se v kratkem času usposobijo prazna gospodarska poslopja za hleve, bližina mesta in hitrejša specializacija. Pri prašičih se hitreje obračajo gojitvene živali.«

— Veliko mladih ljudi navaja med vzroke, zakaj zapuščajo kmetije, slabe delovne pogoje in dolg delovni čas. Kaj mislite, ali v kmetijstvu res ni možnosti za 42-urni delovni teden?

● V preteklih letih so bile v kmetijstvu vsled pomanjkanja mehanizacije in slabih strokovnih služb ne- vzdržne razmere. Proizvodni pogoji se v kmetijstvu močno razlikujejo od ostalih industrijskih panog. Še slabši pogoji so bili v privatnem sektorju, ki vsled objektivnih in subjektivnih vzrokov ni vlagal sredstev v zadostni meri za preobrazbo kmetijske proizvodnje. Predolgo so naši ljudje vlagali v kmetijsko proizvodnjo samo fizične napore.

O 42-urnem delovnem tednu v kmetijstvu ne bi želel govoriti na splošno. V kmetijstvu smo mnogokrat odvisni od vremenskih pogojev, vendar možnosti so. Živinorejska proizvodnja ima pri dobri organizaciji dela že sedaj tako možnost. Upravnik obrata v Sempetru, Andi Goršek, že dalj časa dela analize in ima pripravljen osnutek za skrajšanje delovnega časa.

— Hmelj, ali če lahko rečemo »savinjsko zeleno zlato« je že visok. Ali je še prezgodaj vprašanje kako kaže pridelek letos?

● Imate prav, o tem je sedaj, ko nima še cvetnih čas težko govoriti. Veliko nasadov je utrpelo med nedavno sušo, vendar se lahko po sedanjem dežju popravi. Predvidevamo isto proizvodnjo kot lani, z ozirom na to, da je veliko eno in dvo-

Razgovor zabeležil in posnetki J. Sever

KAKO IZVAJAMO DELOVNE NAČRTE

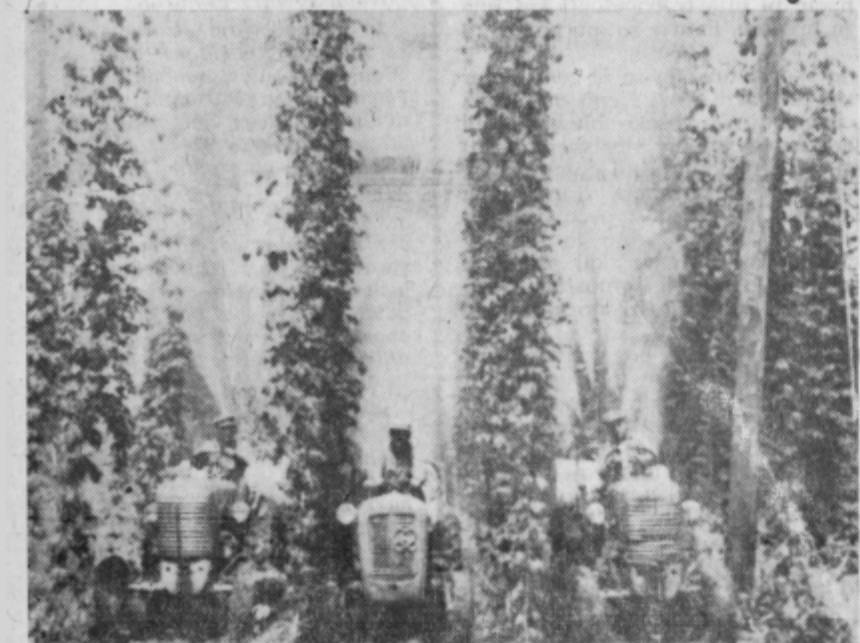
Spomladi so si občinske in krajevne organizacije SZDL postavile delovne načrte za letos. Polletje se bliža in čas je, da vidimo, kako jih izvajamo. Člani okrajnega odbora SZDL v teh obiskujejo občinske organizacije in se pogovorijo s tovariši o tem, kako delo in s kakšnimi problemi so se srečevali ter se posvetujejo o delu pred letnimi konferencami krajevnih orga-

nizacij. Med prvimi se je sestal izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Šmarju pri Jelšah, kjer je pomenku prisostvoval tudi predsednik okrajnega odbora SZDL Jože Marolt. Ugotovili so, da je bilo delo izredno pestro, čeprav je tudi v občinskem odboru nekaj članov, ki niso pokazali primerne družbene aktivnosti. Občinski odbor je obravnaval najrazličnejšo problematiko, organizacija SZDL pa se je široko utrdila med občani.

Pomanjkanje kadrov

V šolskem letu 1963/64 je na šolah v šmarnski občini poučevalo 156 prosvetnih delavcev, potrebovali pa bi jih še vsaj 25, da bi se pouk normaliziral. Tudi kvalifikacijska struktura prosvetnih delavcev ni razveseljiva, saj je večina prosvetnih delavcev predmetnih učiteljev s srednjo strokovno izobrazbo. Teh bi bilo dovolj, vendar niso kadri enakomerno porazdeljeni. Predvsem pa je čutili pomanjkanje kadrov z višjo izobrazbo. Največje je pomanjkanje učnega kadra za poučevanje matematike in tujih jezikov. Ravno za poučevanje teh predmetov pa so potrebni sposobnejši kadri.

Ugotovili so tudi, da je večina učnih moči žensk in to 80 odstotkov. V glavnem bodo krili potrebe po kadrih s sedemnajstimi štipendisti, ki so v tem letu končali učiteljske,

● »Danes še.«
— Ce prav razumemo, bo kooperacija zajela več proizvodnih panog?

● »V preteklih, točneje zadnja tri leta, smo uspeli ustvariti pogoje, uvrstiti družbeni sektor, tako da lahko mislimo tudi na hitrejši razvoj, seveda ob določenih naložbah, drugih, do sedaj »terciarnih« panog.

Kooperacija se mora razvijati naprej in to ne po nekih ustaljenih šablonah, ker bi postala zamrznjena

sredstev za odkup manj kot smo planirali, je na več interesnih področjih bilo odstopanja. Po spravi posevkov, torej na jesen, bomo podružbljanje še razširili.«

— Oprostite, prej sva govorila o kooperaciji. Ali bo kooperacija zajela področja, ki niso podružbljena, takoiimenovane mikrokomplekse?

● »Ob kompleksiranju nastajajo »mikrokompleksi«, ki v danih pogojih ne pridejo v poštev. Toda jaz ne

DR. SERGIJE MAKIEDO

PRVA PARTIZANSKA MISIJA

25

dovoljenja za oborožitev brigade še vedno ni bilo. Zavezniki so stvar zavlačevali. Zaradi tega so naši borci postajali živčni in nestrpni. Seje v drugi polovici novembra so nam dovolili oborožiti in opremiti brigado. Ta se je preselila iz Carbonarja v vojaško taborišče Gravina, ki je pozneje postalo popolnoma naše. Brigada se je pričela oblačiti 22., orožje pa je dobila 24. novembra. Prevoz preko Jadrana se je pričel 26. novembra in je trajal do 7. decembra. Prva prekomorska brigada je štela okrog 2000 borcev. Borci so bili po bataljonih prepeljani na srednjedalmatinske otoke, večji del brigade se je takoj vključil v borbo na Korčuli, kjer je pretrpel težke iz-

gube. Borci so se borili lunaško, prvi so jurisali, ker pa niso iskali kritja, so bile izgube toliko večje. Po izgubi Korčuje je preostali del brigade odšel v Bosno. V Drvarju so brigado razformirali in jo razporedili po entah Prvega proletarskega korpusa.

FORMIRANJE NOVIH BATALJONOV IN BRIGAD

Po odhodu Prve prekomorske je bil za komandanta taborišča Gravina imenovan Fran Hočvar. Takoj so pristopili k formiranju druge brigade. Toda do njenega popolnega formiranja ni nikoli prišlo. Zaradi težkega položaja na otokih je bilo treba

vse razpoložljive borce takoj prepeljati iz Barja na Vis. Zaradi tega je bil že 17. decembra formiran v Gravini Prvi bataljon Druge prekomorske brigade, ki je štel 170 borcev. Prepeljali so ga na Vis, kasneje pa ga priključili Prvi prekomorski brigadi in je tako delil njeno nadaljnjo usodo.

Formirane so bile še tri prekomorske brigade, v glavnem iz borcev Slovenskega Primorja in Istre, ki so zapuščali italijanske enote in delovne čete in prihajali v Gravino, da bi od tod šli v borbo. Mi smo že poprej zahtevali od zaveznikov, da bi naše sonarodnjake, ki se želijo boriti v naših vrstah, odvojili od italijanskih enot. Toda niso nam ustregli. Zavezniki so se opravičevali, da se ne morejo spuščati v zadeve, ki bi lahko povzročile resne mednarodne komplikacije in v nekem smislu predstavljale kršitev mirovne pogodbe z Italijo. Kljub temu so se naši ljudje znašli kakor so vedeli in znali. Zapuščali so Italijanske enote in naskrivaj prihajali v Gravino ali v sprejemno pisarno v ulici de Rossi. Mnogi so prihajali iz oddaljenih krajev Italije. Znan je primer štirih tovarišev iz Sardinije, ki so prišli v zabojih do italijanskega kopna, da bi se pridružili prekomorskim brigadam. Kjerkoli smo lahko, smo pošiljali kamione, da bi jih pripeljali do sprejemne baze. Naši sonarodnjaki so bili prav tako v severni Afriki in Sardiniji, poveli ujetniki bivši pripadniki italijanske vojske. Zahtevali smo, da bi jih zavezniki osvobodili, vendar zaman. Glede tega je celo Vrhovni štab pošiljal note zaveznikom, vendar z malo uspeha, ker so jih izpustili v domovino šele pred koncem vojne.

Pristal je, da izpusti pripornike, če se ne vrnejo več v taborišče. Tudi jaz sem pristal pod pogoj: da v osnovi spremeniš odnos do naših ljudi in da nam dovolijo svobodno prihajati v taborišče. Razen tega sem zahteval, da mi omogočijo še isti večer, da obiščem taborišče in pregledam brigado. Takoj zatem je general osebno odšel z menoj v garažo svoje komande, ki mu je služila kot začasni zapor, in izpustil tovariše, ki smo jih takoj napotili v bazo. General je menil, da bo z ločitvijo glavnine od brigade obglavil naše taborišče, toda se je zelo zmotil, ker je glavna vodilna moč — taboriščni komite Partije ostal nedotaknjen.

PREGLED, OBOROŽITEV IN ODHOD BRIGADE NA FRONTO

Isti večer sem v spremstvu Arnoldija in Morgana obiskal taborišče. Vest o prihodu so takoj raznesli in vtem ko sem prišel do barak, je brigada že bila postrojena na čisti pred njimi, pripravljena za pregled. Na dvorišču, obsijanem z mesečino, je stalo okrog dva tisoč borcev v odlični vojaški drži. Prizor je bil hkrati veličasten in ganljiv. Celu zavezniki oficirji so bili globoko impresionirani ob tem, kar so to noč videli. Po pregledu sem govoril z borci o naši borbi in njihovih nalogah. Ni jih bilo treba več miriti. Komite je imel položaj popolnoma v svojih rokah. Ko sem odhajal, so se po taborišču razgalele partizanske pesmi.

Potem se je položaj v taborišču nekoliko izboljšal. Taboriščna komanda je postala bolj tolerantna, četniki so se umirili. Toda

Počitniški KA LEJ DO SKOP

TUJI KRAJI VABIJO

kom udobno in cenejše potovanje kot druge turistične agencije. Prav tako imajo srečno roko z vodiči: izlet dobi šele svoj pravi mik, ko se popeljemo v čas in prostor.

Največ so opravili enodnevnih in dvodnevnih po domovini. Na prvem mestu je vsekakor nenadkriljiva lepota Soške doline, ki nas popelje v osrčje naših gorskih velikanov — Julijcev, na drugem mestu pa so izlet v lirično umirjenost Prekmurja. Večdnevni izleti kot so: Plitvička jezera, popotovanje po Dolenjski, križem po Jugoslaviji in podobni, so v glavnem povezani s pomembnimi obletnicami narodno-osvobodilnega boja.

Pri inozemskih izletih (doslej 31 po številu) prednjači po zanimanju zaenkrat Avstrija. Kot kaže pa se bo to število v drugi polovici leta spremenilo v korist Italije. Avstrija je v zimskem času pritegnila veliko število potnikov z znamenito drselno revijo, medtem ko je čas po-

mladne, poletne in jesenske mode naklonjen Firencam, Benetkam, Trstu. V zadnjem času pa raste zanimanje potnikov za Grčijo. Tako je ITA Celje doslej organizirala dvoje 10-dnevnih kolektivnih potovanj po starem atiškem svetu, poleg kulturnih izročil. KJ

DA NEKAJ ZASLUŽIM

Srečal sem jo na Silu, v počitniškem domu okrajne gospodarske zbornice. Hitela je med mizami in stregla goste s takšno prizadevnostjo in veščino, da sem nehote pomislil na odlične kadre, ki jih dajejo ustrezne gostinske šole. Toda, zanjo sem se zmotil.

— Ne hodim v gostinsko šolo, je odvrnila, ko sem je vprašal, kako se v njej počuti, temveč na celjsko učiteljsko. Letos sem opravila četrti letnik in namesto, da bi odšla s sošolci in sošolkami na izlet, sem se napotila skupaj z mamo v ta dom. Zdaj sem že drugo leto zapored tu.

— In zakaj?
— Ja, zakaj, je ponovila vprašanje, ter takoj dodala, pač zato, da nekaj zaslužim.

— Pa ste zadovoljni?
— Sem. Dela je sicer veliko, toda denar, ki ga zaslužim v približno treh mesecih takšne »počitniške prakse« mi pride na jesen več kot prav.

— Zdaj vas čaka še peti letnik učiteljske, in potem?

— Solanje bi rada nadaljevala na pedagoški gimnaziji, seveda, če bom dobila štipendijo. Potem pa bi se rada zaposlila v domačem kraju, v Bistrici ob Sotli. Veseli me delo s šolsko mladino, zato upam, da se bom v svojem poklicnem udejstvanju dobro znašla.

— To vam želimo tudi mi!
— Za konec naj vam jo še predstavim: Zlatka Romihova.

-mb

»Joj, morje je slano!«

Istra. Sonce je vpeto v nebesni svod, sonce škrlati na valovih in težko sope v bakreni zemlji. Vznemirljivo trozvočje se meša z ne- strpnostjo radovednih otrok, ki se prvič bližajo velikemu morju. Otrpla žoga ne- gelnost, hropenje avtobusa, ki požira prašne kilometre, in zategel zvok oddaljene ladijske sirene.

Se ovinek in že zamigljajo skozi prašno za- vesno tipično primorsko mestce: Novigrad. Okrog cerkve nagnete vijugaste hiše.

»Galebi!« zakriče hripavi glasovi in glavice se nagnetejo na kup. »Glej, kakšne ribe!« zakriči več glasov. Bela morská gripa, ki se leno razliva na čerch je preslepla nezkušene turiste.

Poučim jih, da so valovi, pa se čudijo: Kaj, tako veliki?

Avtobus zavije desno od mesta in kmalu se zaustavi tik pred morjem in lepo moderno zgradbo na osamljenem rtiču. Vse naokrog slepeče morje.

V opoldanski prirepi nas čakajo tisti, ki smo jih prišli zamenjat. Sedaj je vrsta na nas, da spoznamo, kaj je morje.

»Joj, jaz že ne bom sel v morje!« je spo- stljivo vzkljikal mali Marjan.

»O, saj na morju te kar samo nese!« je prihitela na pomoč Marija.

Stiski rok, pozdravi in radovedno ogledo- vanje — med sto glavami spoznamo otroke iz naše skupine le po bledosti.

»Sedaj pa se začne naša 14-dnevno leto- vanje. Najprej, lepo se bomo obnašali, kaj-

ne?« je v uvod dejala vzgojiteljica, ko je sku- pino izdvojila in so posedli po kovčkih.

Upravnik medobčinskega doma iz Kranja nas popelje v dom in kmalu se otroci z vzgo- jiteljicami porazgube po sobah. Lepe, sodob- no opremljene sobe. Sledim otrokom.

»Joj, kako je mehka blazina!« se topi v nasmehu suhljata Angelica, medtem ko njene prijateljice hite postiljat. V drugi sobi me Jožek vpraša: »Tovariš, kaj bom lahko sam spal v postelji?« Priklamam mu in takrat se veselo stisne na posteljo in skrje obraz.

Težko mi je, ko gledam srečo, kajti opo- minja me, da ni vsakdanja. Se bolj pa so mi te besede dokaz, da so tokrat izbrali za kolonijo res tiste otroke, ki jim bo morje koristilo, ki jim je potrebno — in ne le morje. Potrebni so sonca, zdravja, topline in čestokrat ljubečih besed.

Na hodniku srečam tajnico občinskega od- bora društva prijateljev mladine iz večinske občine ELFI AMBROZIC.

»No, kako se ti zdi?« me povpraša in na- daljuje, ko v mojih očeh prebere odgovor.

»Prepričana sem, da smo imeli srečno roko, ko smo iskali dom, kjer sedaj naši otroci letujejo in si nabirajo zdravja. Res je, da sprva niti odgovorni ljudje v naši občini niso imeli preveč razumevanja; sedaj menijo dru- gače. Poglej, letos bo letovalo okrog 400 otrok na morju. Največ tukaj — v Novigra- du. Drugi na Stenjaku — brijunskem otoku, najbolj zdravja potrebnih pa na Lošinju, ki je znan po svoji blagodejni klimi. Večina otrok letuje brezplačno. Vsi so morali na zdravniški pregled. Ni bilo ravno malo dela. Toda ko pogledaš vase in veš, da je skrb nas vseh za našo mladino, potem človek vse opravi z veseljem. Zal mi je le, da nekateri starši kljub temu niso poslali otrok. V vsaki skupini jih nekaj manjka. Najbrž je to le preveč egotistično, da svojemu otroku ne pri- voščijo družbene skrbi.«

Se sva se pogovarjala o socialno in vzgojno zanemarjenih ter o zdravstveno ogroženih otrocih, potem pa zavila k obali, kjer so se že preverili naši otroci in brodil v plitvini.

Skale, školjke, polžki, ribice in valovi ter neskončnost gladine.

Jožek je nekakrat vtaknil prst v vodo in si ga obližnil ter vzkljikal: »Pa je res slano, hm!«

Cas je hitel. Senca so se podaljšale in mo- rali smo se posloviti od mladih prijateljev, ki so se odpravljali na dvourni popoldanski počitek.

Na večurni vožnji proti domu sem premiš- ljeval o mladih otrocih, ki jim je družbena skrb omogočila zalogo sonca, morja in zdrav- ja in zdelo se mi je, da je tovrstne skrbi še premalo. Nisem pa mogel domneti tistih star- šev, ki v svojem zagnanem ponosu (ali morda kar hudobiji) ne privoščijo svojim otrokom nekaj, kar morda sami niso bili deležni.

Klančnik Jože

V KOZJEM PESTRO KLUBSKO ZIVLJENJE

Na tekmovanju organizacij SZDL šmarške občine, je osnovna organi- zacija Kozje zasedla drugo mesto. S sredstvi, ki jih je kot nagrado do- bila, je opremila klubske prostore. S tem so kozjani dobili lepo opreml- jen prostor v katerem prirejajo uspele klubske večere. S svojim programom postaja klub vedno bolj stekališče starih in mladih.

F. V.

ODMEVI-EVI-VI-I ODMEVI-EVI-VI ODMEVI-EVI-VI-I ODMEVI-EVI-VI ODMEVI-EVI-VI-I ODMEVI-EVI-VI

SVI-NJA-RI-JA

Stal sem na gostinski meji in raz- mišljal o možnostih lahkega zasluž- ka. Prišel sem na posrečeno misel: če bi kupoval v espresso ekspres kavo s smetano po 40 dinarjev in jo prodajal v »Mignonu« po 53, bi pri sto prodanih kavah zaslužil 1.300 di- narjev. Tedaj me je zmotil prijatelj arhitekt, ki je pred menoj parkiral svojega fička.

»Nov,« sem ga vprašal.

»Ni. Imam ga že dva meseca. Po- misli! Svinjarija! Kupil sem nove- ga. Sedem vanj. Ne premakne se. En cel dan so se trudili na servisu, da so nov avtomobil usposobili za vožnjo. Se zdaj ni v redu. Včeraj, ko je bila tista velika ploha, sem opazil, da vrata puščajo. Več kot pet kapljic mi je vdrlo v avtomobil! ... In to naj bo solidnost naše industrije? Svinjarija, ti pravim!«

»Povsem upravičeno se razburjaš. Če nimaš kakšnih drugih načrtov, te povabim k sebi na kavico. Imam novo stanovanje. Ze dva meseca.«

»Odklenil sem vrata in prijel za kljuko. Ostala mi je v roki.«

»Se sreča, da je žena doma,« sem dejal in pozvonil.

Prijatelj si je hotel oprati roke, ker je imel umazane od krmila.

»Prav neprijetno mi je, ker smo brez vode. Nekje je počila cev. Zato so jo zaprli. Pravzaprav je bila to rešitev. Pri nas vse pipe puščajo ... Toda to ni nič hudega! Zenka! Pojdi k sosedom in skuhaj kavico ...«

»Kaj je s štedilnikom?« je vpra- šal prijatelj.

»Malenkost. Samo instalacija je zgorela. Pojdiva v dnevno sobo.«

Slo je malce težje, ker je bilo moč vrata odpreti samo za 30 cm. Ko sva se zrinila skozi skopo odmerjeno odprtino, sem pojasnil:

»Od tiste nevihte včeraj je. Okna puščajo, pa smo imeli poplavo. Za- to se je parket napel. Vendar, tukaj

je še dobro. Vrata v spalnico se sploh ne dajo odpreti.«

Ko je žena položila pladenj na mizo, se je na našega gosta vsul omet od stropa.

Nisem se mogel več obvladati. Zarjul sem: »Kolikokrat sem ti že dejal, da moraš polagati stvari na mizo bolj rahlo. Poglej, kaj si spet storila!«

Ko sva se nekaj kasneje poslav- ljala pri fičku, sem se domislil:

»Niš imel ti nekaj poleg pri grad- nji tega bloka?«

»Eeeeee ... da ... bil sem šef grad- bišča ...«

-heci

Dosedanja vsebina: Pobegla kaznjenca Milan in Brkač sta s pomočjo protiljudskih elementov organizirala oboroženo skupino. Milan se je pripravil za akcijo svojega »bataljona«. Organi varnosti, ki so lovili ubežnike, so po napadu neznane bande na krajevni urad izvedli preiskavo pri nekdanjih Milanovih sodelavcih v zločinih proti ljudski oblasti in zaradi katerih je bil obsojen na zapor in prisilno delo.

-o-

— Boš zdaj še odlašal, komandant, se je rogala poročnik kraljeve vojske Ivan, ko je Maričin brat ves razburjen pritekel povedati, da je v vasi, samo uro od mesta, skupina neznancev izpraznila kra- jevni urad, da so miličniki zaprli njegovo sestro ter premetali hiše Milanovih znancev.

— To so gotovo storili križarji ... je osuplo ugibal Milan.

— Komunisti sumijo nate, dragi komandant »Jur«. Tvoj bataljon pa gloda suhe hruške in se naceja z jabolčnikom.

— Kaj vendar misliš, da je vzrok preiskave in aretacije tvoje Marice? Pokaži zdaj, da si res tu.

— Marico so zaprli zaradi tistih reči v službi. Ze dolgo se je bala ... Kaj ti je še rekla Brkačeva žena, je Milan vprašal brata svoje ljubice.

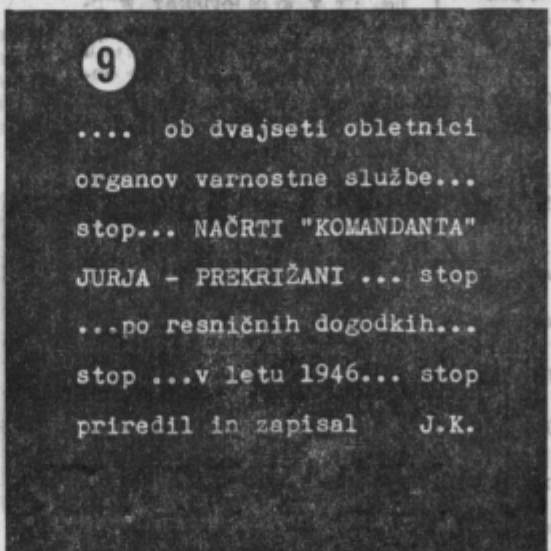
— Zaprli so tudi gospo Hildo ...

— Hudičal je poskočil poročnik Ivan in vsekaj po hrastovi mizi: — Nekdo nas izdajal!

Milan je prebledel in pogledal po svojih ljudeh. Mrak je že bil in oči Milanovih »junakov« so od- sevale strah.

— Kako, za zlomka, Hildo!, je robantil Milan. — Samo štirje vemo za to zvezo, jaz, Brkač, Mari- ca in ti, poročnik Ivan.

— Tako je, komandant »Jur«, če več niti tega ne veš, da je tu še novopečeni posestnik Hildinega posestva, se je repencil poročnik,

— Ti, je divjal Milan in žugal viničarju, če je tvoja babnica kaj črhnila.

— Pusti zdaj to, pobratim, je dejal poročnik Ivan in divje ošinil preplašenega invalida. Menim, da moramo še nočoj napasti skladišče in se pre- sliti od tod. Tega tipa bom vzel s seboj, ko bova šla z Brkačem mobilizirati naše ljudi. Po akciji se oglasimo in če je ženska res nesla kaj na nos, bomo pač z nekaj municije pognali strah v kosti vsem, ki bi nas kdaj utegnili izdajati. Brkač, ti poznaš pot. Kje se bova dobili s tvojo skupino Milan?

— Milan, kaj misliš? Pri kamnolomu?, je pred- lagal Brkač.

Milan je priklamal in dejal:

— Prav! Jaz bom po svoji strani pobral še ne- kaj naših. Pri kamnolomu se dobimo ob enajstih ponoči ...

-o-

Tri postave so se pomikale v noč. Prvi je bil Brkač, za njim invalid brez roke, zadaj poročnik Ivan. Na robu jase so se ustavili. Pred njimi je zi- jala črna soteska. Iz nje je glušeče bobnel hudo- urni potok, na levi v bregu pa je mežikala medla luč.

— Tja grem po prvega, je dejal Brkač poroč- niku.

— Je zanesljiv?

— Mora biti. Skriva se že ves čas po vojni. Ranjene partizane je prijavil Nemcem med vojno. Ce noče je naš ...

— Prav, pojdi. Jaz bom medtem malo izprašal vest našemu posestniku.

— Raje pazite, da vam ne pobegne, poročnik! je dejal Brkač in se odpravil.

— Tale pobegnili. Preveč se mu tresejo hlače!, se je smejal poročnik.

Ko je Brkač bil že daleč, je poročnik začel:

— Vidiš, dragi moj, takale je ta reč. Človek se ne polakomi zemlje. Partizani so ti dali tujo zemljo in ti si seveda misliš, da je tvoja. Tudi tvoja bab- nica ima rada zemljo. Rajši jo ima kot tebe. Jutri zjutraj boste imeli vsi dovolj zemlje. V usta vam bo silila ... Vstani! Vstani ti rečem ... Stopaj po stezi proti tisti smreki ... Kaj se cmeriš ... Teci, tip izdajalski ...

Invalid je vpil, prosil usmiljenja. Za hrtom je slišal, kako je poročnik repetiral brzostrelko. Po- tem je škljocnilo ... nič. Mož je planil v beg. Za smreko se je vrgel po strmini navzdol, se kobalil po travi in izginil v grmovju.

Na jasi je poročnik kiel, ker je brzostrelka za- tajila, in tekel za ubežnikom. Pri smreki je znova pomeril in sprožil. Rafael je zdramil nočno tihoto in odmeval od črnih host,

Sedaj, ko na naših poljih zori pšenica, bi vas prav gotovo zanimalo nekaj več o tej zlahetni rastlini.

Ceprav se ni daleč čas, ko so cele vlake pšenice metali v morje, so se ljudje sedaj že toliko spametovali, da gradijo silose, v katerih hranijo žito za slabe letine. Če pogledamo v kateri državi pridelajo največ pšenice, bi videli, da je to SZ s 70 milijoni 600 tisoč tonami, na drugem mestu pa je Kitajska z nad 51 milijoni ton. Res je, da se na podatke iz Kitajske ne smemo preveč zanesti, kajti poročila so precej različna. Na tretjem mestu so ZDA, za njimi pa Kanada.

In koliko pridelava Jugoslavija? Leta 1962 smo pridelali nekaj nad 3,5 milijona ton. Skoraj bolj zanimivi podatki kot je celokupni pridelek, pa so podatki, koliko pšenice pridelajo na ha. Pri tem dobimo čisto drugačno sliko, saj vidimo, da je tukaj na prvem mestu Nizozemska s 45,3 stota na ha. Na drugem mestu je Danska s 42,5, na tretjem pa Velika Britanija

s 40,4 stota na ha. Zanimivo je tudi, da imajo ZDA le za 0,4 stota na ha boljši pridelek kot naša država, SZ pa precej manjšega (10,4).

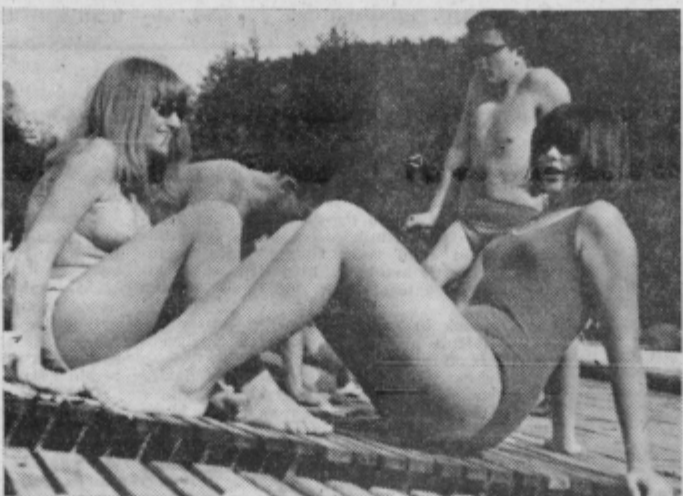
Letos kljub nekaterim elementarnim nesrečam pričakujemo boljši pridelek, to pa predvsem zaradi boljšega gnojenja in mehanizirane obdelave. K. F.

ZA VROČE DNEVE

Sončenje je lahko škodljivo

Vsako leto ob tem času odhajajo ljudje na dopuste v planine ali na morje. Ker so željni zraka in sonca, pozabljajo, da utegne biti pretirano izpostavljanje sončnim žarkom zelo škodljivo.

Ceprav je zmerno sončenje brez dvoma koristno, lahko ima pretiravanje — nekaj ur dnevno — celo vrsto posledic. Dognano je, da so ljudje, ki se dalj časa izpostavljajo sončnim žarkom, manj odporni pro-

Sončni ultravioletni žarki delujejo na kožo tako, da ta po šest do osmih urah pordeči, rdečica pa traja od 5 do 20 ur. Če sončenje nadaljujemo, pride seveda do opeklin. Vsi tisti, ki jim primanjkuje pigmenta v telesu (koži, lasih in očeh) bi se morali sonca izogibati, kajti njihova koža ni zaščiten.

Občutljivost kože posameznih delov človeškega telesa na sončne žarke je različna. Najbolj občutljiva koža je na trebuhu, bočnih delih prsnega koša, na prsih in hrbtu. Najmanj je občutljiva koža na stopalih. Tudi doba starosti je pri tem važna. Tako so najbolj občutljivi otroci pod 10 let starosti, nato občutljivost pada do tridesetega leta, kasneje pa se zopet poveča. To pomeni, da je posebej paziti na sončenje otrok, pri katerih smejo biti v začetku izpostavljeni soncu le posamezni deli telesa in še ti največ nekaj minut.

Pretirano in hitro sončenje lahko ima za posledico sončarico. Zanj je predvsem značilna rdečica lic, glavobol, bruhanje, zvišana temperatura, povečan pulz.

ti nalezljivim boleznim, ker je obrambna moč njihovega organizma izčrpana obramba proti škodljivemu delovanju ultravioletnih žarkov. Množični so pojavi, da ljudje, ki so preživeli določen čas na morju ali v planinah, ki so »lepo porjavili« in ki se sami sebi zdijo zdravi in odporni, bolehalo za prehladi, vnetjem krajnikov, grla in raznih infekcij črev. Ljudje rahlih živcev postanejo po daljšem sončenju živčno razdraženi in trudi, ponoči slabo spijo ali pa jih mučijo glavoboli. Prav tako so ugotovili, da lahko pretirano (zlasti prezgodnje) sončenje pri ljudeh, ki so k temu nagnjeni, povzroči kožnega raka in morda tudi raka drugih organov. To potrjuje dejstvo, da imajo kožnega raka največkrat ljudje, ki so dalj časa izpostavljeni sončnim žarkom (kmetovalci idr.).

Pravila, kako dolgo se sončiti, ni. Sončenje je treba prilagajati zdravstvenemu stanju, starosti in občutljivosti kože. V nobenem primeru ne sme biti pretirano (dalje od 1 do 2 ur dnevno).

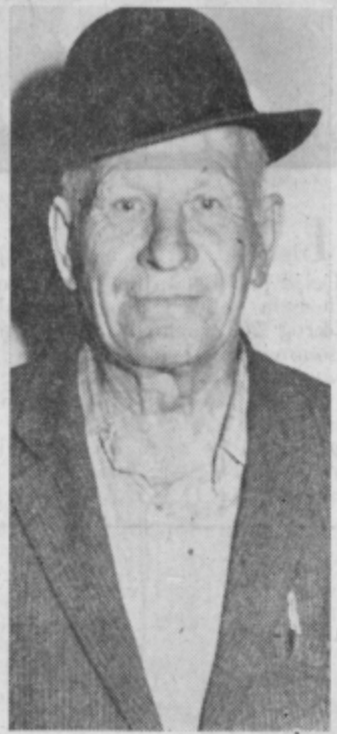
L. S.

BIL SEM NA FERDINANDOVEM POGREBU

TE DNI JE NASE UREDNISTVO OBISKAL EDEN SE REDKIH ŽIVČIH UDELEZENECV POGREBA AVSTRIJSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA FERDINANDA, MARTIN GORJANC, KI NAM JE NA KRATKO OPISAL TA DOGODEK.

— Tiste čase, 1914, sem bil pri žandarjih. Nam pripoveduje osemdesetletni Martin, in dvesto so nas poklicali za stražo ob pogrebu Ferdinanda in njegove žene. Stal sem pred vratji cerkve in čakal, kdaj se prikaže pogrebni spreved. To je bila velika cerkev s štirimi stolpi, spodaj pod cerkvijo pa je grobnica. Ko smo imeli pregled, sem šel v cerkev, kjer je bilo mnogo nun, ki so molile. Zjutraj ob štirih so pripeljali trupla obeh: Ferdinanda in njegove žene Zofije. Pogrebni spreved je bil veličasten: najprej je nekdo jezdil črnega konja z lučjo, nato drug konj s križem, nato pa dva para črnih konj vpreže, nih v voz, na katerem je bila prestolonaslednikova krsta, vsa obložena z zlatom. Za njim pa nov voz z Zofijo. Pogreb je bil prvotno določen za deveto uro, toda zaradi dežja so ga prestavili na enajsto. Malokomu je bi-

la dana možnost, da je lahko pogledal v grobnico, toda jaz sem bil eden tistih srečnejšev. V njej je že bila neka druga manjša krsta, ver-

jetno kakšnega otroka. Na pogrebu so bili tudi vsi trije Ferdinandovi otroci: fant je stopal v sredini, dekletci na vsaki strani, zadaj pa je stopal Karel Habsburški. Po pogrebu so kmetje nosili vence, pripeljali pa so jih z velikimi »lojtrskimi« vozovi.

F. K.

NOGE IN CIGARETE

Ceprav na prvi pogled noge in cigarete nimajo nič skupnega, je vendarle zadržujoča ugotovitev dr. Hessa iz Münchna, ki trdi, da kajenje povzroči obolenje krvnega obtoka v nogah — posledica pa je amputacija. Torej novi »bav-bav«, ki nikakor ne more biti vseč tobaknim trustom.

Dr. Hes nadalje pravi, da je sedaj v Nemčiji okrog pol milijona ljudi z resnimi težkocami zaradi bolezni ožilja in da bo vsak peti kandidat za amputacijo. Njegovo mišljenje potrjujejo tudi drugi znanstveniki. Osnova bolezni ožilja je v kajenju, nepravilni prehrani ter v nezadostnem gibanju.

Tem ugotovitvam botruje še statistični podatek. Na kliniki v Darmstadtu je od 1208 bolnikov, ki se zdravijo zaradi bolezni ožilja, le osem nekadilcev.

Torej, kadilci, pozor!

GUSARSKO ZAVAROVANJE

Tudi gusarji so bili zavarovani za primer različnih nesreč. Če je gusar izgubil desno roko, je dobil kot zavarovalnino 600 zlatnikov in 6 suznjev, za izgubljen levo roko pa 500 zlatnikov in 5 suznjev, za izgubljen nogo 400 zlatnikov in 4 suznje, če pa je izgubil oko, je dobil 100 zlatnikov in 1 suznja.

Tisti gusar, ki je izgubil samo dlan, ni imel pravice do odškodnine, ker je po tedanjih gusarskih zakonih gusar s štrcljem veljal še več, v borbah od blizu.

iz albuma svetovnega popotnika

Z današnjo številko pričujemo serijo kratkih popisnih črtic izpod peresa Tiborja Seklja, znanega svetovnega popotnika

KAKO SO ME PREDELALI V ČAROVNIKA

Ce me je kdo vprašal, kateri izmed mojih doživljajev je najbolj zanimiv, sem bil seveda v zadregi. Težko je izbrati iz pisane množice dogodkov, pokazati en sam košček iz živobarvnega mozaika in ga s presežnikom označiti kot izjemnega.

Danes, ko moram med nekaj tisoč fotografijami v popotnem albumu najti tisto, ki se bo z njo pričel niz popisnih črtic za bralce Celjskega tednika, se skoro ne morem odločiti.

No, naj bo tale.

Na njej je ohranjen če že ne najzanimivejši, pa prav gotovo eden najintenzivnejših preživetih trenutkov mojega življenja, trenutek, ko sem postal čarovnik plemena Tupari.

Tupari živijo v Braziliji, v porečju Amazonke. Obiskal sem jih, ker sem hotel ugotoviti, če so pripovedi o njihovem ljudozertvu resnične.

Poleg poglavarja so plemenu vladali čarovniki, ki so se zbirali na tajnih sestankih, nekakšnih spiritističnih seansah, kjer naj bi dobili pomoč in nasvete od mrtvih prednikov. Če nisi bil čarovnik, se teh sestankov nisi smel udeležiti. Hudo me je mikalo, da bi bil navzoč na eni teh sej. Prosil sem za dovoljenje, da bi si zbrane čarovalke ogledal vsaj od daleč, in se zlagal, da sem tudi sam čarovnik v plemenu belcev.

»Zakaj nam nisi tega takoj povedal?« je na mojo prošnjo odvrnil veliki čarovnik. »Če si čarovnik, tedaj je celo tvoja dolžnost, da z nami sodeluješ in nam pomagaš.«

Tako sem se znašel v čarovniški družini, na klopici za nizko mizico; na njej bil kup sivega praška, pripravljene iz tobaka, popra in skorje nekega drevesa, ki ima okus po papriki. Čarovniki so ta prašek pihali z dolgo cevko drug drugemu — v nos. Pri tem pomembnem opravilu so vsevprek kihali, kašljali in kozlali. Ko sem prišel na vrsto še jaz in mi je eden od čarovnikov puhnil v nos prvi curek čarovne mešanice, sem imel občutek, da sem zagorel od možganov do prstov na nogah. Po četrti porciji sem zgubil zavest in se prebudil šele čez dve uri.

Naslednjega dne sem bil spet na seji.

Počasi sem se mamilu privadil. Ko pa sem bil toliko predelan, da so mi lahko štiridesetkrat zapovrstjo puhnili v nos, so me uvrstili med dobre čarovalce. Samo po sebi se razume, da od tistega časa zame ni bilo nobene skrivnosti več.

Havaji - razpotje v Tihem oceanu

Havajska izrednost ni v tem, da so Havaji postali petdeseta država ZDA, pač pa veliko bolj v tem, da so to državo ustvarili sredi Tihiega oceana, okrog 5.200 kilometrov od ameriškega kopna. Tu je bila skupina osem velikih in dvanajst manjših otokov, katerih površina obsega komaj nekaj več kot en odstotek površine Aljaske.

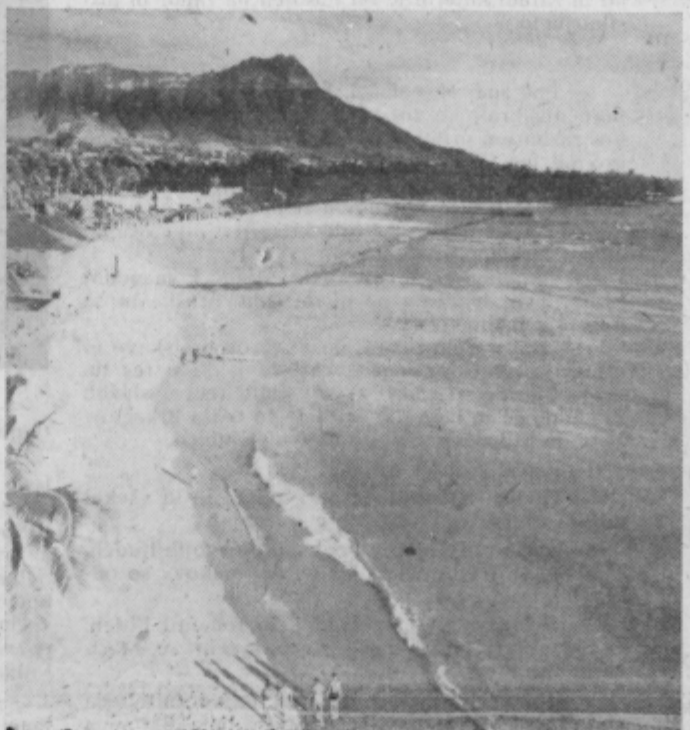
Ko je pred več kot dvema stoletjema kapitan Cook prepotoval to pot, so imeli Havaji okrog 500.000 prebivalcev, danes jih je več kot enkrat toliko in med njimi le 12.000 prebivalcev čiste havajske rase. Ostali so predstavniki 12 velikih in nekaj manjših narodov in so prišli iz Kitajske, Japonske, portugalskih otokov, Filipinov, z ameriškega Juga in od drugod. Ta nenavadna mešanica je postala nov narod, tako rekoč nova verzija ameriškega naroda, ki seveda ni nič drugega kakor mešanica vseh evropskih in nekaterih vzhodnih ras, povezanih med seboj bolj po skupnem jeziku in tradicijah kakor po poreklu.

Mark Twain je opisal Havaje kot »najbolj ljubko skupino otokov v kateremkoli oceanu«. Ko je otoke prvokrat obiskal 1866. leta kot dopisnik nekega kalifornijskega časopisa, so ga očarali. Kasneje je med drugim zapisal: »Noben košček zemlje ni tako čudovit kot Havaji;

GLAVNO MESTO: Honolulu, POVRŠINA: 1.616 kvadratnih kilometrov, ŠTEVILO PREBIVALCEV: 632.722, PO VELIKOSTI: sedeminštirideseta država ZDA, CVET: beli slez, PTICA: havajska goska, DREVO: kukui, PESEM: »Aloha oe, Hawaii Ponoii«.

nobena druga dežela se mi ni tako hrepeneče prikazala v sanjah in resničnosti... Vedno me blago ljubkujejo njeni dišeči vetrovi; toplo morje blešči v soncu; v uše-

sih mi šumijo valovi, ki udarjajo ob obalo; vidim slapove in listnate palme kako dremajo ob obali; daljnje planinske vrhove, ki kot otoki lebdiijo nad oblaki; ču-

tim samoto gozdov in žuborenje potokov, opojni vonj cvetja, ki je ovenelo pred dvajsetimi leti...«

Otoki se razprostirajo od jugovzhoda proti severozahodu v tropskem pasu, dolgem 2.965 kilometrov. Od osmih otokov je sedem naseljenih; celotna površina znaša 15.540 kvadratnih kilometrov. Severozahodni predeli velikih otokov so v glavnem hriboviti in se strmo spuščajo k obalam, na jugozahodu pa se tla blago spuščajo k morju in končujejo v zlatih, srebrnih in črnih peščenih obalah, obrabljenih s palmami. Eksotično cvetje ima velike cvetove, praprot pa doseže velikost dreves. Na otokih ni kač, edini domači kopni sesalec, kot domnevajo, je bila neka vrsta slepih miši.

Ceprav so havajski otoki v subtropskem pasu, imajo zelo prijetno klimo: povprečna letna temperatura znaša 24 stopinj, povprečna letna temperatura morja pa 25,5 stopinj. Zato lahko gojijo vodne športe vseh vrst. V poletnih mesecih pihajo pretežno pasati z vzhoda proti severovzhodu, v jeseni in pozimi pa južni vetrovi. Ceprav Havaji ne poznajo burje ali tajfunov, se občasno pojavljajo močni seizmični valovi, ki povzročajo, da se oceansko dno hitro dviga.

Prihodnjič:
KAPITAN COOK
ODKRIJE HAVAJE